

L'ARTAU

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA

SANT FELIU DE GUÍXOLS

NÚM. 47 NOVEMBRE 2003

L'ARXIU

**Catàleg de targetes postals
de l'editor Emili Canet i Auger**

EL PATRIMONI

**Una nova fita de termenal
entre Solius i Sant Feliu**

EL TEMA

**L'inici de curs
2003-2004**

47

EN AQUEST NÚMERO ...

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA SANT FELIU DE GUÍXOLS NÚM. 47 NOVEMBRE 2003

EDITORIAL 3

- CELEBRAR ANIVERSARIS, COMMEMORAR EFEMÈRIDES. Àngel Jiménez

L'ARXIU 4

- CATÀLEG DE TARGETES POSTALS DE L'EDITOR EMILI CANET I AUGER. Agustí Roldós i Soler
- EL PARENTIU D'AGUSTÍ CALVET -GAZIEL- AMB ELS PASCUAL DE SANT FELIU, A TRAVÉS D'UNES CARTES. Àngel Jiménez
- DARRERES DONACIONS A L'ARXIU

LA RECERCA 11

- MOSSÈN ANTONI MARIA ALCOVER A SANT FELIU DE GUÍXOLS, 1902. Jordi Gaitx i Moltó, David Pagès i Cassó

EL PATRIMONI 16

- UNA NOVA FITA DEL TERMEAL ENTRE SOLIUS I SANT FELIU. Lluís Pallí i Buxó
- SIS DIES D'INTEGRACIÓ EN L'EQUIP D'EXCAVACIÓ QUE DU A TERME EL PROJECTE "LOS PRIMEROS POBLADORES DE EXTREMADURA". Néstor Sanchiz

EL TEMA 20

- L'INICI DEL CURS 2003-2004 ALS CENTRES D'ENSENYAMENT PÚBLIC DE SANT FELIU DE GUÍXOLS. Miquel Lobato

EL MUSEU 24

- TREBALL CONJUNT ENTRE INSTITUCIONS. ANÀLISI DE DUES EXPOSICIONS DEL MUSEU. Sílvia Alemany
- EL PLA ESPECIAL D'INTERVENCIÓ DEL MONESTIR I LA REFORMA DEL MUSEU. Jordi Colomeda
- DARRERES DONACIONS AL MUSEU

SERVEI D'EDUCACIÓ 30

- NO ESTÀS SOLA. Petúnia Reig
- ENTRE EL ZAPPER I EL PROFESSOR TORNASSOL. Jaume Oliver i Ferrer
- AUGMENTA L'ESCOLARITZACIÓ. M. Àngels Comas
- NOTÍCIES DEL SERVEI D'EDUCACIÓ

LA BIBLIOTECA 37

- EL MANIFEST DE LA UNESCO DE LA BIBLIOTECA PÚBLICA. David Hernández
- NOTÍCIES DE LA BIBLIOTECA
- DARRERES DONACIONS A LA BIBLIOTECA
- NOVETATS EDITORIALS

DIRECTORI 43

L'ARTAU

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA

EDICIÓ

AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

REDACCIÓ

ARXIU MUNICIPAL
SERVEI DE PUBLICACIONS D'ARXIU
Cra. de Girona, 45-47
17220 St. Feliu de Guíxols
Tel. 972 32 25 93

COORDINACIÓ

ÀNGEL JIMÉNEZ

CONSELL DE REDACCIÓ

SÍLVIA ALEMANY
M. ÀNGELS COMAS
DAVID HERNÁNDEZ

COL-LABORADORS

ÀNGEL JIMÉNEZ, AGUSTÍ ROLDÓS, JORDI GAITX, DAVID PAGÈS,
LLUÍS PALLÍ, NÉSTOR SANCHIZ, MIQUEL LOBATO, SÍLVIA
ALEMANY, JORDI COLOMEDA, PETÚNIA REIG, JAUME
OLIVER, M. ÀNGELS COMAS, DAVID HERNÁNDEZ

Foto de la portada

NENES DE PÀRVULS DEL CEIP
L'ESTACIÓ EN EL RACÓ DELS CONTES
Ester Llorca (Foto: Bergantí)

Assessorament lingüístic

JOSEP SOLÀ

Disseny i maquetació

DOSIS DISSENY

Impressió

GRÀFIQUES BIGAS

DIPÒSIT LEGAL: GI-1.616-89

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny,
fotografies, dibuixos i estadístiques, no pot ser reproduïda,
emmagatzemada ni transmesa de cap manera ni per cap
mitjà (elèctric, mecànic, òptic, de gravació o bé fotocòpia)
sense autorització prèvia de l'autor i editor.

Celebrar aniversaris, commemorar efemèrides

Cada dia de cada any que vivim podríem recordar diversos fets i personatges del nostre passat, amb la bona intenció de no perdre'n la memòria. Posem-ne alguns exemples actuals:

- Aquest any podríem haver celebrat el centenari de la descoberta del poblat ibèric del Fortim que es produí, casualment, l'octubre de 1903, quan es treballava a la pedrera del mateix turó, extraient-ne pedres per a les obres del port, que ja havien començat la tardor d'aquell any. Durant els mesos següents -de novembre i desembre- Eduardo G. Hurtebise es dedicà a fer-ne les excavacions. Poc abans de Nadal, havia excavat trenta-quatre sitges. Amb aquella important descoberta, l'exposició de peces i la publicació de la respectiva *Memoria* (1905) naixia el Museu d'Història de la ciutat.

- Els aficionats al teatre, d'altra banda, podien haver commemorat el centenari de l'estrena a Barcelona de l'obra teatral -un drama en tres actes- de Salvador Albert i Pey: *Soldats de la vida*. Una obra escrita el 1898 i impresa per Octavi Viader l'any de l'estrena, o sigui, el 1903.

- El desembre de 1913, tingué lloc en aquestes contrades l'al·lucinant aventura de l'aviador Lucien Demazel -l'any 1963, a Sant Feliu i S'Agaró, se'n celebrà el cinquantenari.

- Era la primavera de l'any 1923, quan la ciutat esdevingué escenari d'una vistosa i molt concorreguda festa o aplec dels "Pomells de Joventut de Catalunya", que comptà amb la presència del seu fundador, Josep Maria Folch i Torres. Aquest moviment, molt poc després, va ser dissolt per la Dictadura de Primo de Rivera.

I així, es podria confeccionar un llarguíssim llistat de possibilitats. Perquè als nombrosos fets importants que ara se'ns ocorren, se n'hi podrien afegir d'altres més luctuosos. I al record de fets aïllats i de grans personalitats, hi podríem sumar els col·lectius i els anònims. I cada un de vostès podria fer exactament el mateix, d'acord amb les seves preferències i segons les possibilitats de recerca. I està molt bé. Però a l'hora de la veritat, cal sempre fer-ne un tria.

L'elecció que fem per al curs 2003-04, d'acord amb les escasses possibilitats de personal i econòmiques de què disposa l'arxiu municipal, ha estat la commemoració del centenari de la col·locació de la primera pedra del **port**. Un Taller d'Història (dossier, exposició, llibre, activitats escolars, conferències...etc.) ens permetrà fer un recorregut històric de la ciutat des de l'òptica de la badia.

I com que ja fa dies que ha començat **el nou curs escolar** -tema central d'aquest *L'ARJAU*- i sabem que l'educació planteja cada any més complexitat i problemes, que impliquen el conjunt de la societat, voldríem que tothom -no només els professors i els pares- se'n sentís informat i responsable. I que tots -cada un des del seu lloc- repensés l'educació dels infants i joves de la nostra ciutat. És una tasca necessària i important.

Àngel Jiménez

Coordinador de *L'ARJAU*

Catàleg de targetes postals de l'editor Emili Canet i Auger

Al principi del segle XX les targetes postals van conèixer un autèntic terratrèmol, com a conseqüència de la millora de les tècniques fotogràfiques, de la millora dels processos de reproducció i impressió, i de la nova moda d'enviar postals a familiars i amics. Davant l'èxit assolit, alguns botiguers (majoritàriament llibreters i estanquers) van decidir convertir-se en editors de postals amb vistes d'espais urbans, fàbriques, comerços, esdeveniments ciutadans, culturals o socials, etc., encarregant el treball a fotògrafs professionals.

La feina de l'editor consistia a avisar al fotògraf quan necessitava postals i a mostrar-li els llocs que considerava més adients per a la seva clientela. Una vegada impreses a Barcelona, les venien en els seus establiments o en altres comerços. En aquella època Sant Feliu va comptar amb un gran nombre d'editors, entre els quals podem citar la impremta Viader, Emili Canet, Artur Vicens, Pascal, Joan Donato, H. Barroso, etc.

Alguns fotògrafs professionals establerts als pobles o ciutats, a més de la feina quotidiana de retratistes, també editaven les seves fotografies com a targeta postal. A Sant Feliu tenim els casos d'Amadeu Mauri, Jesús Mauri i Ricard Mur i, més tard, Josep Manetes i Joan Sabater.

Com a conseqüència de l'èxit de la targeta postal, va néixer l'afany de col·leccionar-les. Així, el mes de desembre de 1904, el Centre Català de Sant Feliu va organitzar una exposició de postals de diversos col·leccionistes guixolencs¹. Fer un catàleg exhaustiu de les targetes postals que mostrin imatges de la nostra ciutat i que hagin estat editades per cadascun dels fotògrafs i editors guixolencs, és una feina que encara no s'ha portat a terme, atesa, principalment, la dificultat de poder aplegar els milers de postals existents. Tanmateix, el creixent interès pel col·leccionisme i el fons cada dia més nombrós del nostre Arxiu Municipal, m'han animat a intentar fer-lo, a poc a poc, començant pels editors que tenen una col·lecció més minsa, fins arribar als editors i fotògrafs guixolencs amb una producció més important.

¹. Segons una notícia publicada als números 179 i 180 del setmanari *L'avor*, publicats el 24 i el 31 de desembre, respectivament.

Avui tractaré de l'editor Emili Canet i Auger, nascut el 1876, fill d'un taper procedent de Torroella de Montgrí. Aquest guixolenc, notable escriptor i home de múltiples activitats, tenia una llibreria al carrer Nou de Sant Ramon núm. 29. Al principi del segle XX fou un dels redactors del setmanari local *La Informació* (1903-1909). A la dècada següent es traslladà a Barcelona, on va fundar i dirigir la publicació *Barcelona artística i industrial*, que el seu germà va dirigir a partir de 1920². Emili Canet va morir prematurament el 23 de febrer de 1919.

Al final de l'any 1904 o al principi de 1905³, va editar una col·lecció de 10 targetes postals de Sant Feliu, amb imatges d'algunes fàbriques de taps (Josep Batet, R. Pecher i Badosa i Soler), d'un comerç (can Canals), d'un edifici de banca (R. Valls i Martí) i de tres habitatges (Josep Batet; Joan Fortó; i Villa Rita, de Francesc Poujarniscle). Existeix una altra col·lecció dedicada exclusivament a la indústria del suro, amb la tècnica, format i dades impreses, idèntics als de la col·lecció que avui estudiem, amb la diferència que no hi figura el nom de l'editor. Tot fa pensar que també foren editades per Emili Canet però, davant del dubte, prefereixo trobar alguna pista que m'ho confirmi, i deixo el seu estudi i classificació per a una propera ocasió.

L'autor de les imatges fou un fotògraf professional guixolenc, Martí Vilallonga i Dausà⁴, de qui faré una curta biografia. Quan va morir el gran fotògraf guixolenc Jaume Bertran la tardor de 1899, Vilallonga es va fer càrrec de la galeria, situada al carrer de la Concepció, sota el nom de Vda. de J. Bertran. El motiu fou que festejava amb la filla de Bertran, Antònia Bertran i Gironès. Finalment, la parella es casaria el mes de desembre de 1902. La matinada del dia 1 de juliol de 1903⁵, la galeria va quedar totalment destruïda per un incendi. El mes d'abril d'aquell mateix any va inaugurar El Cinematògraf Moderno -que l'any 1906 passaria a anomenar-se Cinematògraf Lons'or-, instal·lat al passeig del Mar, on va exhibir pel·lícules alguns estius. El gener de 1904⁶ va obrir una nova galeria al carrer del Mall núm. 4, al tercer pis de l'edifici nou del Telègraf, on va treballar fins el febrer de 1907. En aquesta data es va associar amb el fotògraf lleidatà Josep Manetes, -segons es desprèn d'un anunci aparegut al setmanari *Llevar*-, a qui, finalment, va vendre el local i el negoci. A partir d'aquells moments, Vilallonga es va dedicar a altres negocis, aliens a la fotografia.

Cenyint-nos a les postals editades per Emili Canet, faré una explicació detallada del conjunt i de cadascuna d'elles:

- Conjunt: Col·lecció de 10 targetes postals, numerades de l'1 al 10, de color blanc i negre amb fons sípia.
- Data: finals 1904. Autor: Martí Vilallonga i Dausà.
- Mides: 9 x 14 cm.
- Tècnica: col·lotip.
- Anvers: SAN FELIU DE GUÍXOLS, Classificació (algunes), lloc, numeració, Emilio Canet, -editor, San

Feliu de Guíxols, Catalunya-Espanya. Revers: TARJETA POSTAL, MH Madrid.

- Localització: col·leccions particulars de Xavier Sánchez i Agustí Roldós.

- Relació unitària:

1. Industrial: Fábrica de tapones de D. José Batet Hijo.
2. Pintoresco: Finca del Excmo. Sr. D. Juan Fortó y Jordá, situada en el parage la Creu de San Pol.
3. Pintoresco: "Villa Rita" de D. Francisco Poujarniscle.
4. Industrial. Fábrica de tapones de D. R. Pecher.
5. Industria corcho-taponera. Sección de escogedores de la fábrica de tapones de los Sres. Badosa y Soler.
6. Industria corcho-taponera. Sección de escogedores de tapones de la fábrica de D. José Batet Hijo.
7. Industria corcho-taponera. Sala de embalaje y expedición de tapones de la fábrica de D. José Batet Hijo.
8. Droguería y Confitería de la Sra. Viuda de D. J. Canals.
9. Vista parcial del domicilio y fábrica de tapones de D. José Batet Hijo.
10. Comercial. Casa de banca de D. R. Valls y Martí.

AGUSTÍ ROLDÓS I SOLER
Investigador

². Dades extretes de l'article "Inventari de la premsa guixolenc (1878-1979)", publicat l'any 1980 per Lluís Esteva i Cruañas i Elena Esteva i Massaguer al núm. 2 d'*Estudis sobre Temes Guixolencs*. Publicacions del Museu Municipal (p. 55 a 137).

³. La data de l'edició es pot situar entre la inauguració del nou aparador modernista de can Canals (novembre de 1904) i el franqueig d'alguna de les postals (mitjan 1905).

⁴. Al llibre *Fotògrafs i editors de les comarques de Girona*, publicat per la Diputació de Girona l'any 1998, i en el qual Dolors Grau compila el treball de recerca d'Emili Massanas, es diu que les fotografies més conegudes d'aquest fotògraf són les que van ser editades com a targetes postals per Emili Canet (p. 111).

⁵. Segons apareix al número 102 del setmanari *Llevar*, del dia 5 de juliol d'aquell any.

⁶. Aquesta notícia apareix en repetides ocasions al setmanari *Llevar* al final de l'any 1904, per exemple, als números 177, 178, 179 i 180.

El parentiu d'Agustí Calvet -Gaziel- amb els Pascual de Sant Feliu, a través d'unes cartes

Gaziel, des de les pàgines dels seus llibres¹, ens revela -amb una sinceritat poc usual- els seus sentiments envers la seva família i la de la seva mare, especialment la de l'oncle Pere Pascual i Baguer², germà de la seva mare Enriqueta. Les cartes que aquí donem a conèixer ens ajudaran a comprendre millor les relacions de l'escriptor amb les seves cosines germanes de Sant Feliu. Una llar benestant i molt catòlica que, en el marc de la postguerra, conegué la tragèdia.

Agustí Calvet, el 1913, quan anà a Madrid a fer-hi oposicions. (GAZIEL, *Tots els camins duen a Roma*, pàg. 448).

1939. Des de Brussel·les Agustí Calvet escriu a la seva cosina Teresa Pascual.

1.- 1913. EL CANONGE COLLELL DE VIC S'INTERESSA PER LES OPOSICIONS DEL JOVE AGUSTÍ CALVET.

Agustí Calvet, entre 1907 i 1909, acabà els estudis de Lletres que completà a Madrid, on obtingué el grau de llicenciat en filosofia. De 1911 a 1914 treballà a l'Institut d'Estudis Catalans i presentà la tesi doctoral sobre la personalitat de fra Anselm Turmeda, que es publicà l'any 1914 amb el títol *Fray Anselmo Turmeda, Heterodoxo español (1352-1423-32?)*³. Abans d'això, però, en la primavera de 1913, Calvet intentà resoldre el seu futur professional i alliberar-se de la dependència econòmica del seu pare, cosa que els pesava molt a tots dos, igualment. I decidí presentar-se a les oposicions a càtedra d'Història de la Filosofia a la Universitat de Barcelona, que farien a Madrid. Segons ell ens conta, aquella aventura intel-

lectual va ser una mala experiència, un fracàs. El primer exercici, escrit, va ser brillant. Però en el segon, que era oral, restà mut. Ell mateix ho explica: "No vaig poder dir ni una sola paraula" dels tres temes proposats pel tribunal.

En aquest context s'emmarca la primera carta que donem a conèixer avui. És una lletra de Jaume Collell i Bancells (Vic 1846-1932), cèlebre prevere i escriptor d'Osona, amic -i enemic, després- de Verdaguer. Aquest mossèn, canonge de Vic -que descriu tan bé i amb tanta gràcia Josep M. de Sagarra⁴-, era molt amic de Pere Pascual i Baguer (1848-1926), l'oncle de Gaziel. I sovint -almenys una quinzena de dies cada any- el mossèn s'hostatjava a casa dels Pascual, al carrer de Sant Llorenç de Sant Feliu. Tots dos, homes de fèrries i radicals conviccions catalanis-

tes, representaren la Unió Catalanista a diferents convencions. I, com a compromissaris, varen coincidir

1. *Tot els camins duen a Roma. Història d'un destí 1893-14*. Edit. Aedos. Barcelona, 1958.

2. JIMÉNEZ, A., *Homes del catalanisme*. Josep M. Ollé Romeu (Dir.). R. Dalmau, Barcelona, 1995. S'hi resumeix l'actitud política de Pere Pascual. Bussot, G., en el llibre *Carrers, cases i arquitectes* (Estudis Guixolencs: Sant Feliu de Guixols, 2000) en parla del vessant professional.

3. Casa Editorial Estudio, Barcelona, 1914.

4. *Memòries*. Edic. 62. Barcelona, 1999. Pàg. 479-480.

L'any 1937, Gaziell tenia la intenció de visitar la família d'Amèrica

en la famosa assemblea de Manresa del 1892.

Quan escrigué aquesta carta -datada a Vic, el dia 22 de març de 1913-, mossèn Collell era director de la *Gazeta Montanyesa* (1905-1914). El canonge vigatà, a petició de l'amic Pere -receptor de la carta-, va intercedir a favor d'Agustí Calvet prop d'algun membre del tribunal de les oposicions.

"Sr. D. Pere Pascual.- St. Feliu de Guíxols.

Molt estimat amic: ab molt gust li remeto la adjunta targeta de presentació per lo seu nebot Calvet, y yo directament escriuré y faré la recomenació que desitja. Si sapigués algun altre amic en lo Tribunal duplicaria la recomenació desitjant que l'opositor novell pugui sortir provehit.

L'hivernada ha sigut per mi llarga y penosa; pero després de les operacions dels pòlips y ab la estada á la Garriga, l'estat catorral se m'és millorat, y gracias a Déu en aquestes darreres setmanes de Quaresma he pogut aguantar ferm y cumplir ab totes mes obligacions de Capítular⁶. Me faig vell, però el cor lo tinch encara de vint anys, y he de dar moltíssimes gracias á Deu per les gracias sobreabundants que'm concedeix. Encara que en la casa hon hi ha dols⁶ com los que Vd. han hagut de passar, les festes grosses son les diades mes tristes, no obstant els desitjos, les tantes alegries de la Pasqua de Resurrecció ab perfecta salut en tota la familia.

Suposo que V. se troba també millor de ses dolencies, y ja que la Rosa ha perdut l'art d'escriure á la confiança en mi, espero que de tant en tant mes donarà notícies de la familia Pascual per la guardo invariable afecte. Ab recots especials per la Sra. Jacinta, y saludos a les filles, es de V. Affm. Jaume Collell, pbre⁷. Vich, 22 Mars de 1913".

2.- CARTES DE GAZIEL A LES SEVES COSINES DE SANT FELIU, DURANT LA GUERRA CIVIL

Quan esclatà la rebel·lió militar del juliol de 1936, Gaziell i la seva família -la dona i els dos fills- es trobaven a Barcelona⁸. El dia 28 del mateix juliol, el conseller de Governació de la Generalitat, Josep M. España, va comunicar-li que havia de fugir del país i, facilitant-los la documentació, es convingué que ho faria el vespre de l'endemà. I, efectivament, cap al tard del dia 29 s'embarcà -ell i família- en un vaixell mercant francès -*Gouverneur Général Grévy*- en ruta cap a Marsella.

A primers d'agost de 1936 arribaren -i s'hi instal·laren- a París. Els pocs recursos econòmics i les dificultats de trobar-ne els suficients per a mantenir tota la família ens fan imaginar l'angoixa i la inseguretat en què haurien de viure quatre anys: "rodant món, com un gos perdut, amb la família a coll, sense saber mai com acabaria el mal temps ni què seria de nosaltres"⁹.

En aquest sentit, tot fa pensar que el suport econòmic que Gaziell rebria del polític Francesc Cambó l'obligarà moralment -com a contrapartida- a subscriure -amb altres- el desafortunat document de suport al general Franco i al franquisme, l'octubre de 1936¹⁰.

Des del començament de la Guerra Civil, hi hagué famílies -com la de Gaziell- que visqueren separades. Uns membres, a l'exili -passant-s'ho malament fora del país-. I altres -encara en pitjor situació- vivint a l'interior una guerra provocada per la dreta espanyola i catalana. En aquest context precis se situen les dues postals que, des de París, Gaziell envià a les seves cosines -Teresa i Cinta- i a la tia¹¹, a la casa pairal dels Pascual, al carrer de Sant Llorenç, 22, de Sant Feliu.

2.1 El 17 de desembre de 1936 Gaziell envia a la seva cosina la següent lletra:

"Benvolguda Teresa: Fins ahir no vàrem rebre la teva postal del dia 9, Vingué junt amb una de l'Enric¹², que és del dia 13. Aqueix ens diu que ara fa d'apotecari i, com tu mateixa, espera veure'n aviat. Encara no podem precisar, ni aproximadament, quan emprendrem el viatge, Si el noi¹³ entra a l'escola d'Istres (que encara no ho sabem), haurà de passar el concurs a primers de Juny. Podria, però, molt ben ser que abans les dugues Lluïses¹⁴ anessin a Barcelona. Segurament elles hauran de marxar primer, i si podien fer-ho allà pels darrers de març, ja aniria bé la cosa. Digueu a la vídua Roig si vol alguna comissió per la seva filla. Coneixem una senyora que dintre poc marxarà al poble d'aquella i fins anirà, probablement, a la mateixa dispensa; de manera que hi portarà, amb molt de gust, els recados que volguem. Guardeu-vos del fred. Ací, afortunadament, tenim, per tot arreu, una calefacció que encanta. Les botigues vessen de llums i d'atraccions mecàniques amb vistes al "Père Noël". La Lluïseta obre uns ulls com unes taronges, i cada vespre, sortint

Pere Pascual, oncle d'Agustí Calvet, mestre d'obres i polític guixolenc (GAZIEL, *Tots els camins duen a Roma*, pàg. 240).

6. El 5 d'agost de 1912 havia mort el seu fill de 24 anys, Pere Pascual i Pascual.

7. Mn. Jaume Collell, conservador en tots els sentits de l'expressió - com el seu amic ade Sant Feliu, Pere Pascual- restà lligat a la institució dels Jocs Florals, i s'enfrontà a les entitats renovadores de la literatura i de la codificació de la llengua catalana.

8. LLANAS, M., *Gaziell: vida, periodisme i literatura*. Publicacions Abadia de Montserrat, 1998.

9. GAZIEL, *Història de "La Vanguardia"*, pàg. 117.

10. BORJA DE RIQUEUR, *L'últim Cambó (1936-1947). La dreta catalanista davant la guerra civil i el franquisme*. Vic, Eumo editorial, 1966, pàg 58-65 i 278-282.

11. La mare, Jacinta Pascual i Carbó visqué fins el 29 de juliol de 1939, dia en què morí a l'edat de 89 anys.

12. Enric Calvet i Pascual (1884-1976), germà gran d'Agustí, que destacà per la seva dedicació, amb èxit, a la química.

13. El seu fill Josep M. Calvet i Bernard, nascut el 1917.

14. La seva esposa Louise Bernard, amb qui l'Agustí es casà el 4 de març de 1915, i la seva filla Lluïsa, nascuda el 1927.

GAZETA: MONTANYESA

J.D. Pere Pascual
S^a Felina de Guixols.

Molt estimat amic: ab molt gust li remeto la adjuata tuerpeta de presentació per lo seu nebot Calvet, y jo directament curius y fero la remuneració per lo despesa. Si sapigues algun altre amic en lo trienal duplicaria la remuneració desitjant que l'opositor novel·la juga tota provochit.
L'hivernada ha sigut per mi

sembla veure que s'enyora molt. Si li escriviu, però, no li digueu pas que jo us ho he dit. Potser el millor dia us compareixerà, un cop acabada la guerra. Tant de bo! Ara necessito un petit servei teu. Probablement a mitjans d'abril me n'aniré cap a Amèrica. Primer tocaré New York (i escriuré abans a la Rosa, per si vol anar a trobar-m'hi), on passaré tota una setmana, almenys; després aniré a l'Havana, on també restaré uns dies; i finalment, seguiré fins a Bogotà, la capital de Colòmbia, on m'aturaré un parell de mesos, almenys. Necessito, doncs, saber exactament els noms i adreça o adreces dels nostres cosins-germans, els Pascual de l'Havana, perquè vull anar a veure'ls. Serà una cosa grossa! Els deuré trobar enmig de tots de llores i micos, amb un pay-pay a una mà, i un sifon en fresc a l'altra. Envieu-me, doncs, el que necessito amb tota pressa. No us deixeu cap detall que pugui ser-me útil. I si de cas tu no pots, que m'escrigui de seguida la meua germana. Records a tots. Rep l'afecte del teu cosí. Agustí".

En aquesta carta postal, més interessant que les altres, Gaziel anuncia a les seves cosines el seu futur viatge a Estats Units i a Colòmbia, del qual deixarà constància escrita. I els demana les adreces de la família que tenien a Amèrica.

Agustí Calvet havia de buscar una solució a la precarietat econòmica en què vivia i que, d'altra banda, no hagués de dependre de la tutela de cap benefactor. Aleshores pensà que era una bona idea crear a Colòmbia una editorial de llibres de text, per a l'ensenyament, encarada al mercat sud-americà. Per això, amb el seu fill, Josep Maria, i amb Antoni López-Llausàs, la primavera de 1937, emprengueren aquella aventura, que no tingué l'èxit esperat. No podem entrar ara en més detalls que, d'altra banda, podem llegir en el seu llibre *Viatge a Colòmbia*.

Ens interessa aquí destacar el desig d'Agustí Calvet d'aprofitar l'ocasió del viatge per visitar a Estat Units la seva cosina germana Rosa Pascual i Pascual, que feia de professora a l'escola superior John Marshall de Richmond (Virgínia)¹⁷. I en demana l'adreça a les germanes de Sant Feliu. Ignorem si Gaziel va entre-
vistar-se amb la Rosa a Nova York.

I, com que havia de passar per l'Havana -on l'esperava Antoni López-Llausàs- també es proposa de visitar la família del seu oncle Miquel Pascual i Baguer, arquitecte, que feia anys havia emigrat a Cuba¹⁸.

També ignorem si Calvet arribà a trobar-se amb els seus familiars cubans. El que sabem del cert és que el negoci editorial no progressà. I que el viatge a Amèrica, a Gaziel, no li va ser tan plaent com s'havia imaginat.

2.3 1938. LOUISE, LA DONA DE GAZIEL, ESCRIU A LES SEVES COSINES.

"París, 22 d'octubre 1938.

Molt estimada Teresa: Fins ahir no vàrem rebre la teua lletra del 9, malgrat venir per avió. És estrany que hagi trigat tant, puig les que pel mateix medi rebem d'altre gent, solen venir en 4 o 5 dies. El fet és que, en vista del que ens dius, immediatament després de rebre la lletra t'hem enviat un parell de pots de llet condensada, i d'ara

Josefina Pascual moria de forma violenta a l'entrada de casa seva (1.01.1940).

Fragment de la carta de Mn. Jaume Collell a Pere Pascual (Vic, 22.03.1913).

del col·legi, se'n va a córrer aparadors. Records i afectes a tots.- Agustí".

No calen més comentaris, sinó és d'imaginar-nos la impressió de les cosines -que devien passar molt fred i grans dificultats per adquirir menjar i regals en vigílies de Nadal-. El contrast de l'ambient nadalenc, lluminós, de París -que Gaziel destaca expressament-, amb el d'un poble en plena negror de la guerra, era potser massa cruel.

2.2 Gaziel, arran d'un viatge a Colòmbia, es proposa de visitar els Pascual d'Amèrica.

"París, 21 de març de 1937. Estimada Teresa: Vaig rebre la teua postal del 15 i celebro que tots seguiu bé de salut. Ja deu haver-te dit la Josefina¹⁵ que he rebut carta de la teua germana Rosa¹⁶. Està perfectament, segons em dius; m'ha escrit una pila de pàgines i em

15. Josefina Calvet i Pascual, germana de l'Agustí que aleshores vivia a Sant Feliu amb la seva mare.

16. La germana gran, nascuda a Sant Feliu el 1881. Establerta als Estats Units, en una escola de Richmond.

17. L'any 1918 ja hi treballava.

18. JIMÉNEZ, A., «Miquel Pascual i Baguer (Sant Feliu de Guixols 1850 - l'Havana 1922?). Arquitecte emigrat a Amèrica», *Informatiu de l'Arxiu i Museu*, 16, desembre 1993.

endavant te n'enviarem tota la que podrem. El mal és que, com ja saps, nosaltres, a més de les nostres càrregues, que donada la situació actual són molt feixugues, hem d'atendre els pares i la germana de l'Agustí. Per tant, ens queden poquíssims medis per auxiliar-vos a vosaltres com voldríem de tot cor poder fer. No obstant, ni que sigui traient-nos-ho de la boca, creu que amb molt de gust anirem enviant, sempre que podrem, llet condensada. Els dos pots expedits van en aquest paquet postal, a nom teu, i pensem els rebràs aviat. Així que ens sobrin uns francs, n'enviarem d'altres. I preneu tota la nostra bona voluntat, que és l'únic que podem oferir-vos.

Avui, precisament, hem rebut, de manera impensada, una lletra de la vostra amiga Conxita Pla, dient-nos que han rebut la vostra súplica, que han fet ja tot el que poden, i pregant-nos que nosaltres fem igual, perquè ells tenen també moltes altres càrregues. Els hem contestat agraïnt moltíssim el que han fet per vosaltres, i dient el que fa el cas respecte de la nostra possibilitat d'ajudar-vos. I com que aquesta no és prou, els hem pregat que segueixin fent per vosaltres tant com puguin. Segurament ho faran, i veïem si així, entre uns i altres, podeu anar tirant.

Fa uns quants dies, vaig enviar, per encàrrec de l'Enriqueta Roig, i pagat per ella, un parquet d'aliments a la seva mare. Sembla, però, que ara l'Enriqueta haurà d'esperar alguns temps, abans de poder enviar-n'hi un altre. En fi: tothom es troba en una situació semblant.

Vàrem parlar de vosaltres i la vostra situació als Damians, per veure si aconseguíem que us enviessin quelcom. Però varen fer l'orni. Es veu que tots plegats, més que llàstima, fem por a la gent.- En fi: dóna el nostre millor afecte a la tia i a les teves germanes. Compta amb nosaltres tant com puguem, i rep la sincera estimació nostre. Louise".

Aquestes ratlles ens confirmen, una vegada més, els problemes de totes les famílies -també les benestants- per a trobar menjar, durant la guerra.

Finalment, Agustí Calvet, des de Brussel·les (15 rue de l'Industrie) -on llavors residia- escrigué a les cosines donant notícies de la seva família. El fill, Josep Maria, encara era a l'Extrem Orient. Hi estava molt bé i no pensava, en aquells moments -havia començat la Segona Guerra Mundial-, retornar a Europa. La seva filla Lluïsa estudiava en una institució religiosa -Sagrada Família- i hi aprenia més idiomes. Era el 27 d'octubre de 1993.

2.4 TRAGÈDIA FAMILIAR EN EL MARC DE LA POSTGUERRA.

Mentrestant, el pare de l'Agustí havia mort a Sant Feliu el 16 de gener de 1939, pocs dies abans de la retirada republicana. La tia Jacinta, pocs mesos després¹⁹. La ciutat de Sant Feliu, ocupada per les tropes franquistes, celebrava l'*Año de la Victoria*. Però, malgrat el triomf dels rebels, la guerra continuà en forma de repressió generalitzada i de por al si de tota la societat. La divisió familiar, la rancúnia i la delació fratri-cida prosseguien. D'aquell ressentiment mesquí, no

Casa pairal dels Pascual al carrer Sant Llorenç, en l'actualitat (Fot. Bergantí).

se n'escaparen ni les famílies més benestants ni les més "catòliques" de la població. A la casa del carrer de Sant Llorenç, a ca les Pascual, el primer dia de 1940 s'hi produí un terrible succés que commogué tot Sant Feliu. Josefina Pascual moria violentament a l'entrada de casa seva. La població i el fiscal inculminaren les dues germanes, la Teresa -presidenta d'Acció Catòlica- i la Cinta, a qui coneixem com a destinatàries de les cartes d'Agustí Calvet que hem comentat. Els primers anys, restaran retingudes -presumptament inculpades- al convent de les Adoratrius de Girona. És un tema molt delicat -i suficientment explicat²⁰- que també s'ha de situar en el context de les seqüeles d'una guerra provocada.

Aleshores, i en les mateixes coordenades coercitives, l'Enric Calvet²¹, germà de l'Agustí, també era a la presó de Barcelona, víctima de la represàlia política desencadenada. I ni el mateix Gaziell, que no havia participat en els esdeveniments ocorreguts durant la guerra i que, per contra, havia donat suport a Franco estampant la seva firma en el document ignominiós d'adhesió al *Caudillo*, no es deslliurà del fet que, a Barcelona, se li incoés un expedient per responsabilitats polítiques.

Finalment, Gaziell s'establí a Madrid l'any 1940. Tres o quatre anys després, el tribunal declarà innocents les seves cosines germanes i, per tant, foren deixades en llibertat. Però el poble de Sant Feliu, que continuava creient que la Teresa i la Cinta eren culpables, els mostrà públicament el seu refús. I s'hagueren de traslladar a la *calle Ancha* de Barcelona. La germana gran de les Pascual, la Rosa, -allunyada del naufragi general del país i del familiar, amb recursos econòmics sobrers-, un cop jubilada de la tasca docent als EE.UU, es dedicà a fer obres de beneficència a través de l'Hospital Municipal de Sant Feliu i de la Diputació de Girona.

ÀNGEL JIMÉNEZ
Arxiu Municipal

¹⁹. El 28 de juliol de 1939.

²⁰. LANAJO, P., «Les germanes Pascual, procés de Sant Feliu que colpí la Girona de postguerra», *Presència*, 676 (3.02.1985).

²¹. Actualment, el seu nom designa un bonic passatge del grup Sant Feliu de la ciutat.

DARRERES DONACIONS

A L'ARXIU

23.05.03 Anònim

1 postal
1 fotografia del *Crucero*

23.05.03 Lluís i Frederic Egea Pastor

Full d'història de Ginés Egea Conesa, com, a "celador del puerto de San Feliu de Guíxols" (1928).

Credencial de Ginés Egea com a patró del bot salvavides de l'estació de Sant Feliu de Guíxols, 1927. Fotocòpia.

Carta i anotacions d'incidències de Ginés Ortega com a zelador de diversos ports (1923-1937). Fotocòpia.

28.05.03 Xavier Agramont

Programa del partido federal, Madrid, 22 de junio de 1894. F. Pi i Margall. Full solt.

28.05.03 Josep M. Nadal Genís

Fotografies:

Enguany, el Sr. Josep M. Nadal Genís ha fet donació de 160 fotografies, de les quals és autor. Es tracta de còpies en blanc i negre en suport de paper de diversos formats, principalment 30 x 40 cm i també d'altres com 30 x 31, 30 x 34, 24 x 30 i 18 x 24

cm. Algunes de les fotografies havien estat presentades a concursos, cosa que es pot deduir del fet que hi figuren inscripcions amb lemes i estan instal·lades sobre un suport secundari de cartolina.

És tracta, doncs, de fotografia artística de gran qualitat i sensibilitat -fins i tot tendre- en el tractament dels temes, que, d'altra banda, són molt interessants, ja que donen la visió d'aquest autor sobre les cases de pagès de la vall d'Aro. Josep M. Nadal capta detalls i escenes de la gent, del bestiar i també dels elements que configuren el paisatge (pous, camps, arbres, camins, rieres, etc). Les vistes generals són força excepcionals, tot i que n'hi ha algunes de Castell d'Aro o Solius. Per la seva temàtica, aquest fons suposa una aportació molt important per a la Secció d'imatges, atès que incorpora un vessant que fins ara hi estava poc representat.

27.05.2003 Josep Nadal

Revistes:

Lo Noy de la Mare (1866). 13 exemplars.

Lo Xanguet (1865-1873). 5 exemplars.

El Tiburón (1963-1874). 8 exemplars.

17.06.03 Lluís Blanch

La col·lecció sencera de la revista guixolenc *Símbol* (1942-1961).

17.07.03 Joaquim Roura Pageo

Fulletó del Nuevo Casino La Constanca. Carnestoltes de 1932.

24.07. 03 Dr. Josep Blasco

Fotografies familiars (Dr. Juan Prim Codinas i Josep Poujarniscle). Inauguració de la Creu Roja.
Fotografia de St. Elm.

PRIM CODINAS, DR. JUAN. *La epidemia de cólera en el valle del Freser (Gerona) durante el año 1911.*

31.07.03 Martí Carreras Sais i Gloria Monzón Marata

8 volums de la *Historia de España en el siglo XIX*, de Pi i Margall i Pi i Arsuaga.

25.07.03 Francesc Ribas

Fotocòpia d'una carta de Francesc Ribas al seu fill Joan, al camp de concentració La Pajera (Astorga, León), a través de la Creu Roja.

19.09.03 Agustí Roldós

36 còpies digitals de fotografies de la seva col·lecció.

1 exemplar de la col·lecció fotogràfica de SFG, de l'11 de setembre.

13.10.03 Carme Arxer Anglada (donació a títol pòstum)

El Sr. Josep Ferrer i Tharrats, en nom de la seva esposa la Sra. Carme Arxer Anglada, natural de Sant Feliu de Guíxols, va lliurar a l'Arxiu Municipal una important col·lecció de documentació, fotografies i publicacions relacionades amb la ciutat. Per tal de poder informar degudament de la vàlua de la seva aportació, s'està elaborant una relació detallada que es publicarà en el proper número d'aquesta revista.

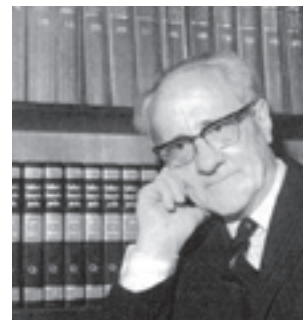
13.10.03 Família Esteva Massaguer

La família Esteva Massaguer ha fet donació a l'Arxiu Municipal del fons fotogràfic del Sr. Lluís Esteva i Cruañas, amb un volum estimat de 15.000 fotografies, uns 11.000 negatius en format de 35 mm i unes 4.000 còpies en suport de paper. Al proper número de es donarà major informació sobre aquesta donació, que és de gran transcendència per a Sant Feliu de Guíxols i per a l'arqueologia en general. També es farà ressenya de la concessió de la primera Beca d'Investigació Lluís Esteva.

Donació del fons d'Enric Figueras

Al darrer número d'aquesta revista es va donar notícia de la donació del fons d'Enric Figueras, de gran interès per a la ciutat de Sant Feliu de Guíxols. En relació amb aquest fons i per sol·licitud de la Sra. Teresa Serra, cal precisar que la documentació ha ingressat a l'Arxiu Municipal per voluntat del Sr. Figueras i que la Sra. Serra va fer d'intermediària.

Mossèn Antoni Maria Alcover a Sant Feliu de Guíxols, 1902

Aquest mes d'octubre commemorem el centenari del naixement de Francesc de Borja Moll, lingüista i home clau en el redreçament cultural de les Illes Balears. Aquest aniversari ha estat l'excusa per a l'elaboració d'aquest escrit, a través del qual ens acostarem a la figura de Mossèn Antoni Maria Alcover i al Diccionari català-valencià-balear, l'obra comuna que va embarcar mestre i deixeble en una aventura colossal. Tot plegat ens portarà a resseguir l'eixida filològica que, l'any 1902, conduí Mossèn Alcover a Sant Feliu de Guíxols.

Mossèn Antoni Maria Alcover, vers els trenta anys.

A la fotografia petita, Francesc de Borja Moll, el 1971, davant els volums del diccionari (Autor: Josep Planas).

• FRANCESC DE BORJA MOLL

Francesc de Borja Moll va néixer el 10 d'octubre de 1903 a Ciutadella, Menorca. La seva vida constitueix una lliçó llarga, sàvia i profitosa per a tots plegats, tant per la seva profunda humanitat com per la seva total dedicació a la llengua i a la cultura

catalanes. Però aquest compromís no el va desenvolupar, només, des del seu vessant de lingüista. Moll fou, també, dibuixant, folklorista, professor, escriptor, editor, llibreter, locutor, viatger, dinamitzador cultural... Així doncs, no ha d'estranyar que la seva figura esdevingués clau en el redreçament cultural de les Illes Balears i que, encara avui, tot allò que ell va ajudar a vertebrar i a dinamitzar sigui útil i ne-

1. MOLL, Aina. "Semblança de Francesc de Borja Moll", dins *Serra d'Or*, núm. 518, febrer de 2003.

cessari, molt útil i molt necessari, com ara l'Editorial Moll i l'Obra Cultural Balear¹.

• MOSSÈN ANTONI MARIA ALCOVER

Mossèn Antoni Maria Alcover nasqué a Manacor l'any 1862, en una família de pagesos benestants. Criat dins un ambient tradicionalista, quan es trobà en el seminari i en els primers anys de vida sacerdotal, s'entregà amb ardor a la lluita ideològica que en aquells moments hi havia dins el món catòlic estatal, apostant per la línia conservadora, dins de la qual ja es dibuixà el cantellut polemista que seria sempre, o l'home "explosiu i poc convencional" i el capellà "més que rural, rupestre" de què parlava Fuster². El seu caràcter, el definí, d'una manera insuperable, Francesc de Borja Moll: "una fermesa de conviccions que arribava fins a la tossuderia; una ingenuïtat infantil i una inconsciència total dels respectes humans i gairebé del sentit del ridícul; un innat i indefugible pintoresquisme totalment llauradesc en la manera d'actuar i d'escriure; i una laboriositat i capacitat de treball tan extraordinàries, que la seva producció i els seus viatges i aventures posteriors ens recorden a cada moment la fabulosa activitat del gran plasmador medieval de la nostra llengua literària, Ramon Llull"³.

Davant els seus intents de conrear literatura popular, el seu company Josep Miralles li féu comprendre que si volia reeixir de manera plena, calia que escrigués en la llengua del cor, en la que havia après dels pares i dels germans. Alcover es deixà convèncer i es posà a arregar els temes de les seves famoses *Rondaies Mallorquines*, la qual cosa li serví per a descobrir la gran riquesa del llenguatge popular de Mallorca i per a enamorar-se, zelosament, de la llengua catalana. Per tot plegat no és gens estrany que, a poc a poc, en el seu cor i en el seu pensament, anés prenent cos la idea de construir un diccionari de la llengua que abastés totes les paraules antigues i modernes del català i que incorporés la vastíssima riquesa de l'idioma⁴.

• EL PROJECTE DEL DICCIONARI, LA LLETRA DE CONVIT I LES EIXIDES FILOLÒGIQUES

En els darrers anys del segle XIX es configurà el projecte del diccionari, "un inventari lexicogràfic i etimològic de la llengua catalana en totes les seves formes literàries i dialectals, recollides dels documents i textos antics i moderns, i del parlar vivent al principat de Catalunya, al regne de València, a les Illes Balears, al departament francès dels Pirineus Orientals, a les valls d'Andorra, al marge oriental d'Aragó i a la ciutat d'Alguer de Sardenya"⁵. L'estímul rebut per part d'erudits mallorquins com Marià Aguiló, Tomàs Fortesa, Miquel Costa i Llobera, Bartomeu Ferrà... resultà decisiu per avarar la magna empresa. L'any 1901 Mossèn Alcover ja tingué la idea prou elaborada per a poder-la exposar públicament i organitzar-ne la

preparació. A resultes d'això publicà i difongué amb gran profusió *La Lletra de Convit a tots els amadors de la Llengua Catalana*, on, a més d'explicar-los el projecte, els convocava a participar-hi⁶.

Durant les tres primeres dècades del segle XX, Mossèn Alcover realitzà diferents viatges per totes les terres de parla catalana per recollir material i per fer propaganda del diccionari. Són les famoses eixides filològiques. D'aquells viatges -dels quals n'aixecà acta en els seus dietaris-, en va sortir el cos de col·laboradors i corresponsals que l'haurien d'ajudar a arregar les peculiaritats lingüístiques de cada indret. Les inquietuds i les ganes de completar coneixements el dugueren, també, a viatjar per diferents ciutats d'Europa.

Arran de l'edició actual dels dietaris de les eixides realitzades entre 1900 i 1902⁷ -que ja foren publicats en el seu moment en el *Bolletí del Diccionari de la Llengua Catalana*, volum I- tenim coneixement que el canonge va visitar tres vegades les terres rosselloneses, dues vegades diversos indrets del País Valencià, de la Catalunya Oriental i de la Catalunya Occidental, una vegada Menorca i Eivissa i, a més, empès per l'interès de fer una descripció detallada dels monuments, Madrid, l'Escorial, Toledo i Saragossa.

• MOSSÈN ALCOVER A SANT FELIU DE GUÍXOLS

Sant Feliu de Guíxols també es pot congratular d'ésser una de les poblacions que tingué, en aquells anys, el goig de rebre *l'Apòstol de la Llengua catalana*, tal com era conegut popularment. Alcover la visità el 10 de juny de 1902⁸, i també el 1918⁹. L'eixida de 1902 tingué el seu origen a Barcelona, on, el 7 de març, Alcover es dedicà a "preparar la gran excursió qu'he de fer per tot el territori català", que tenia per objectiu, segons Perea, "posar-se en contacte amb diversos col·laboradors i constituir nous corresponsals" i, alhora, fer "recerca dialectal i conferències de propaganda, o les dues coses alhora"¹⁰. Aquesta gran excursió s'inicià el 9 d'abril a Eivissa, i cobrí una primera etapa de visites a terres mallorquines i valencianes. En la segona etapa, que començà el 23 de maig, Alcover trepitjà el Principat i terres rosselloneses. Enmig d'aquest viatge, recalà a Sant Feliu. Després de passar per Barcelona -on va estar "arreglant les seves feines"-, Mataró, Canet de Mar, Blanes, Girona, les Planes d'Hostoles, Olot, Besalú i Banyoles, el 9 de juny féu nit a Girona. Al matí següent "amb D. Joan Linares y Delhom, corresponsal de Palafrugell, pren el tren cap a Sant Feliu de Guíxols. El reben a l'estació el ferm catalanista D. Joan Cases y set o vuit més per l'estil. Amb ells estudià'l llenguatge de la comarca; troba col·laboradors ben resolt; y además del corresponsal que ja hi teníem, n'hi constitueix un altre. Devers les tres de la tarde a la Associació Catalanista dona la conferencia davant un públich nombrós y escullit". Al vespre, abandona finalment la ciutat amb en Joan Cases i en Joan Linares, que l'acompanyen a Palamós, on s'assabentarà, "amb molt de greu", de la mort de

1. MOLL, Aina. "Semblança de Francesc de Borja Moll", dins *Serra d'Or*, núm. 518, febrer de 2003.

2. FUSTER, Joan. "Centenari de Mossèn Alcover", dins *Pont Blau*, núm. 116, setembre de 1962. Recollit a *Papers d'exili. Assaigs, polèmiques i recensions (1950-1967)*. Barcelona: Curial, 1995, pàg. 124.

3. MOLL, Francesc de Borja. *Aspectes marginals d'un home de combat*. Barcelona: Curial edicions catalanes, 1983, pàg. 8.

4. JANER MANILA, Gabriel. *Com una rondalla. Els treballs i la vida de Mossèn Alcover*. Palma: Universitat de les Illes Balears, 1996.

5. ALCOVER, Antoni Maria; MOLL, Francesc de Borja. *Diccionari català-valencià-balear*. Palma de Mallorca: Editorial Moll, 1993.

6. ALCOVER, Antoni M. *Diccionari de la llengua catalana. Lletres de Convit*. Biblioteca Les Illes d'Or, 162. Palma: Editorial Moll, 2003 (1901).

7. PEREA, Maria Pilar (ed.). *Dietaris de les eixides (1900-1902)*. Vols. I i II. Biblioteca Marian Aguiló, núms. 32 i 33. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2001. Vegeu també el CD-Rom de PEREA, Maria Pilar (ed.). *Quaderns de camp (1900-1923)*. Barcelona: Conselleria d'Educació i Cultura de la Generalitat de Catalunya, 2002.

8. La qual cosa es recull en l'edició dels seus dietaris d'entre 1900 i 1902.

9. Eixida més o menys inèdita que es recollí en un diari de camp, *Escorcolls Lingüístics*, i que només fou publicada en el seu moment al *Bolletí del Diccionari*, volum X.

10. PEREA, Maria Pilar (ed.). Op. Cit., pàg. 20.

Tren provenient de Girona entrant a l'estació de Sant Feliu, en una escena semblant a la que es va veure el dia de l'arribada d'Alcover (Fons d'imatges de l'AMSFG).

Aquest mes d'octubre es commemora el centenari del naixement de Francesc de Borja Moll

Mossèn Jacint Verdaguer. Posteriorment hauria de visitar, segons els dietaris, Palafrugell, Begur, la Bisbal, etc¹¹. A Sant Feliu, doncs, Alcover hi va fer tot allò que s'havia proposat en aquestes eixides: contactar amb col·laboradors, donar conferències, fer recerca i establir corresponsals -a partir de llavors, a Sant Feliu, a més de Joan Casas, n'hi hauria un altre, del qual no es menciona el nom-¹².

Qui era "el ferm catalanista", i els "set o vuit més per l'estil"? Doncs, molt probablement, gent del *Centre Català* -Alcover en diu "Associació Catalanista"- que s'havia constituït recentment a la ciutat, el 1899. Joan Casas i Arxer (1839-1923), per exemple, era un dels representants de la burgesia catalanista guixolenc. Estudià a Londres i s'havia casat amb Antònia Vinyas, la qual cosa li proporcionà l'accés a la direcció de la fàbrica de taps Vinyas i Cia., del seu sogre. Amb la revolució de 1868, acceptà de ser secretari de la Junta Revolucionària local, malgrat que volgué dimitir del càrrec a causa de les friccions que aquell moviment havia generat amb el poder eclesiàstic i que ell no aprovava. Finalment, però, fou regidor i, després, alcalde -amb 30 anys!-, manifestant-se partidari del liberalisme iniciat a les Corts de Cadis el 1812. Amb tot, també fou alcalde de la Restauració monàrquica en dues ocasions, que aprofità per resoldre alguns temes plantejats a la ciutat a favor de la seva fàbrica. El 1886 esdevingué president de la Junta de Salvament de Naufrags i, aquests anys, gestionà l'aprovació de la línia de ferrocarril de Sant

Feliu a Girona, que s'inaugurà el 1892. Precisament fou aquesta línia de tren, com hem vist, la que utilitzà Alcover per venir a Sant Feliu. També fou l'amfitrió de l'exposició de Belles Arts que es va fer als jardins de la seva propietat en el paratge de Mascanada, el president del *Centre Català* entre 1901 i 1903 -anys en què va rebre Mossèn Alcover a Sant Feliu- i el director del setmanari *Llevor*, amb redacció i administració "en el local del *Centre Català*", que sortia els dissabtes i tirava 300 exemplars¹³.

Aquest Centre era format de persones adinerades, de prestigi i cultura, que fins llavors majoritàriament s'havien mantingut al marge de l'opinió pública. Segons Jiménez, a causa del seu component clàssic mai no va poder dissipar del tot els dubtes sobre la veritable intencionalitat de l'entitat: el catalanisme i la defensa dels interessos de la burgesia local. El Centre s'adherí a la Unió Catalanista el 1901 i participà en els funerals i homenatges del Dr. Robert i Mossèn Cinto Verdaguer. La resta de membres de la junta eren: el fill del president, Agustí Casas, Rafael Patxot i Lluís Martí. La nòmina de col·laboradors s'aniria ampliant aquests primers anys. Dels vint-i-vuit catalanistes destacats entre 1901 i 1904, hi havia set administratius, set membres de professions liberals, sis propietaris-rendistes i industrials, cinc comerciants, dos tapers i un lampista-industrial¹⁴.

Tant Casas com els seus col·laboradors del centre formaven el nucli del catalanisme de dretes i clerical

¹¹. PEREA, Maria Pilar (ed.). Op. Cit., pàg. 186.

¹². Alcover va prendre anotacions lingüístiques en llibretes de notes, una de les quals, el quadern VIII, correspon a l'eixida que el portà a Sant Feliu.

¹³. JIMÉNEZ, Àngel. "Els inicis del catalanisme guixolenc. El centre català (1901-1904)", a *El catalanisme conservador*, Quaderns del Cercle, 12. Girona: Cercle d'Estudis Històrics i Socials de Girona, 1996, pàg. 118-123.

¹⁴. JIMÉNEZ, Àngel. Op. Cit., pàg. 108-112.

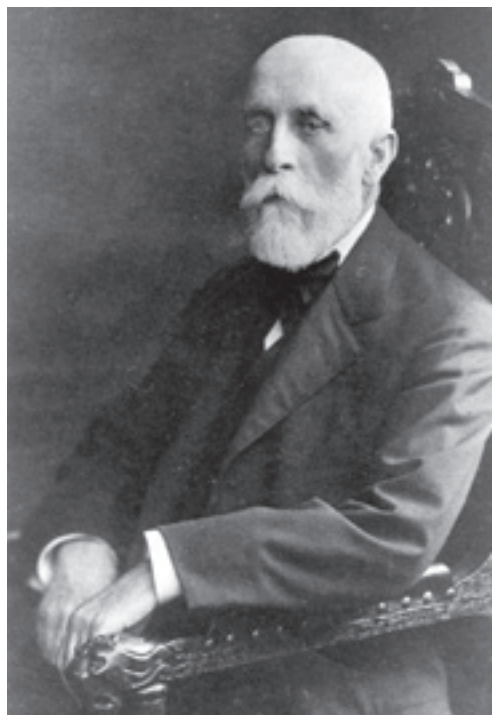
El setmanari guixolenc *Llevor* relata la visita del vicari general de Mallorca (juny de 1902)

de la ciutat, i fou aquest sector el que primerament s'interessà pel diccionari d'Alcover. Alhora, aquest cercle es definia políticament per l'opció de la Lliga Regionalista, com quedà demostrat en les eleccions de 1903, en què participaren Joan Casas i altres col·laboradors baixempordanesos d'Alcover mencionats als dietaris: Joan Linares, de Palafrugell, o Joan Vergés. La identitat d'aquestes persones ens il·lustra un xic més algunes qüestions que, segons Jiménez, s'havien de resoldre: "qui eren els primers catalanistes guixolencs [i] quina era la seva actitud, com a grup, davant les qüestions que es plantejaven

a la ciutat"¹⁵ i, a la vegada, ens permet de fer una aproximació a la història social dels orígens del diccionari. Tanmateix, amb posterioritat als fets que aquí exposem, els factòtums de la Lliga -i també l'Institut d'Estudis Catalans- retiraren el suport a Mossèn Alcover, el qual, capficat en el dialectelisme de la llengua, no podia ser assimilat amb la normativització i gramatisme de Fabra¹⁶.

El setmanari *Llevor*, com no podia ser d'altra manera, relatava la visita del vicari general de Mallorca: "dimarts prop passat tinguérem el gust d'hostatjar al

15. JIMÉNEZ, Àngel. Op. Cit., pàg. 95.
16. FUSTER, Joan. Op. Cit., pàg. 130.

il·lustre Dr. Mossèn Alcover, vicari general de Palma de Mallorca. A las tres de la tarde doná en el saló del *Centre Català* una interessant conferencia sobre la llengua catalana y la formació de son Diccionari, de lo que'ns ocuparém més extensament en lo pròxim nombre. Després de la conferencia visità l'iglesia parroquial sortint acte seguit cap á Palamós ahont l'esperaven ja pera escoltar sa autorisada veu en materias filològicas. Desitjém ardentment tornarla á oir ben aviat y sentim que no li hagi sigut possible complaurens quedantse més temps entre nosaltres¹⁷. En el número següent de *Llevor*, hom titllava el vicari general de Palma d'"infadigable", i la seva conferència, d'"interessant y de resultats pràctichs", en la qual es parlà de les impressions d'Alcover per terres valencianes, on trobà "una fredor per a l'obra del diccionari, filla de la creixent influència castellana", que contrastava amb "la vitalitat del català, avuy més evident que may", palpable a Mallorca i Catalunya. Alcover també "se detingué en la significació de la paraula *dialecte* tant mal aplicada á n'el català per part dels que ignoran las més elementals nocions d'història y de filologia", recordà l'origen llatí del català, féu incís en el fet que "el català y el provençal, branques abduas de la llengua d'oc, s'han de considerar com las primeras entre las derivadas del llatí", esmentà la primigènia faceta literària del català -el rei Jaume, Muntaner, Desclot, Ramon Llull-. Tot seguit, exposà que en les seves eixides havia trobat mots i construccions "que'n diríam propis d'una comarca, usats en altra comarca ben distant" i que, per a la reconstrucció de la llengua en ple 1902 s'havia d'"arreplegar tots aquests materials esparramats" i "forgant en la mina de la nostra vella literatura", tasques sense les quals no es podria completar el diccionari de la llengua catalana que es projectava. Finalment explicà el mètode per a la

recollida de materials lingüístics -"els mots deuen recullirse especialment del poble, de la gent senzilla i sense instrucció" i han de ser transcrits "ab la pronunciació exacta de cada comarca, per defectuosa que sembli" -, la qual cosa havia de permetre fer un diccionari de la llengua que recollís "totas las formas dialectals catalanes", de manera que "apliquém ab rigurosa conseqüència al terror llingüístich els principis que sustentem en l'ordre polítich"¹⁸.

Aquest sentit vincle amb altres territoris de parla catalana es repetiria, a Sant Feliu, en altres ocasions. Per exemple, el 1936, amb motiu de la constitució a Barcelona de la Comunitat Cultural Catalano-Balear, la revista *Costa Brava* -continuadora ideològica de *Llevor*-, "s'adhereix amb tota la fervor a aquest moviment de germanor intel·lectual que s'acaba de formar sota el signe de la comunitat de l'idioma"¹⁹.

• EL DICCIONARI, UNA OBRA COLOSSAL

Mossèn Alcover morí a començaments de l'any 1932 i, per tant, només veié publicat un volum dels deu que tindria el diccionari. Francesc de Borja Moll es carregà a les seves espatlles la responsabilitat de tirar-lo endavant, i això en una època en què tot esdevindria molt difícil per a la llengua i la cultura catalanes i en què, a més, no hi havia els mitjans, de tota mena, de què disposem avui. En el terreny lingüístic, Moll compartia, en certa manera, els apriorismes del seu predecessor. Per exemple, com diu Fuster, es plaïa d'utilitzar l' "expressió tan aguda" de *fet antidiferencial* per a referir-se a la manca objectiva de barreres culturals entre València, Mallorca i Catalunya²⁰.

L'any 1962, coincidint amb el centenari del naixement de Mossèn Alcover, va aparèixer el darrer volum del diccionari. D'aquesta manera es col·locava l'última pedra del diccionari més complet que s'haja fet mai de cap llengua neollatina, d'un magne edifici lingüístic els fonaments del qual s'havien posat més de seixanta anys enrere.

El *Diccionari català valencià balear* és el premi a la fe, al treball i al coratge il·limitats d'unes persones excepcionals; un motiu de goig, d'orgull i d'agermanament per a tots els Països Catalans i, alhora, un argument, contundent, total, incontestable, per a estimar, defensar, preservar i enriquir les moltes coses que compartim plegats²¹. Tant de bo arribin a tot arreu les onades d'entusiasme a favor de la llengua i de la pàtria comunes que van saber despertar aquells dos homenots mallorquins de la cultura catalana.

JORDI GAITX I MOLTO

Historiador

DAVID PAGÈS I CASSÚ

Filòleg

Joan Casas i Arxer, cap de la comitiva que va rebre Alcover (Fons d'imatges de l'AMSFG).

¹⁷. *Llevor*. *Setmanari Catalanista del Empordà*, any II, núm. 46, 8 de juny de 1902.

¹⁸. *Llevor*. núm. 48, 22 de juny de 1902.

¹⁹. *La Costa Brava*, maig de 1936.

²⁰. FUSTER, Joan. "València en la integració de Catalunya", dins *La Nostra Revista*, núm. 52-52, abril-maig de 1950. Recollit a *Papers d'exili. Assaigs, polèmiques i recensions (1950-1967)*. Barcelona: Curial, 1995, pàg. 21.

²¹. COLÓN DOMÈNECH, Germà. "Francesc de Borja Moll i el *Diccionari català-valencià-balear*", dins *Serra d'Or*, núm. 518, febrer de 2003.

Una nova fita de termenal entre Solius i Sant Feliu

Nova fita emplaçada a mig puig de Balleron. Porta gravada la lletra S a la cara sud-oest.

Al costat, la mateixa fita vista des de la seva cara nord-est, amb el núm. 38 gravat com a terme particular. El cap del martell que serveix d'escala toca una de les filloles.

El foc que el 31 de gener d'enguany cremà el bosc d'una part del sector oriental de l'Ardenya va deixar al descobert, entre altres coses, una possible fita delimitativa de l'antic termenal de Solius (avui Santa Cristina d'Aro) i de Sant Feliu. Aquest molló no va ésser localitzat i, per tant, no representat en el treball que el signant va desenvolupar amb Lluís Esteva¹. Avui es dona a conèixer per a futurs estudiosos del tema tot seguint les mateixes pautes de la investigació esmentada.

• DESCRIPCIÓ

La fita es troba a uns 110 m del puig de Balleron (375 m), també anomenat dels Trialls o de can Rifà, amb el cim avui totalment escapçat per haver estat explotat per treure'n pedra. És clavada a 60 m del camí forestal de Sant Benet a Sant Baldiri i Sant Grau d'Ardenya per can Codolar, tot seguint el desbrossat d'una línia elèctrica de mitja tensió (a 10,5 m del pal núm. 93) en direcció SO. El lloc del seu emplaçament és a 363 m s n m.

És un terme artificial fet amb pedra granítica rosada; de forma prismàtica rectangular d'arestes desgasta-

des i vèrtex SE escapçat. Fa 35 per 20 per 60 cm. Té dues filloles de rierens rodats de natura porfídica que el falquen.

Inscripcions gravades: a la cara sud-oest, una S de 20 cm d'alçària; a la cara nord-est el número 38. A la testa, una línia recta incisa, amb petita cassoleta central, indica la direcció NO-SE. La cara on és gravat el núm. 38 està totalment retocada i sobretot rebaixada; està menys manipulada aquella en què figura la lletra S. Ambdues facetes així mateix ratades per l'erosió dels agents atmosfèrics.

Des de la fita hom distingeix una gran panoràmica: el mar, Sant Grau, Montagut, can Codolar, puig de

¹. ESTEVA, L.; PALLÍ, L. (1990): *El termenal de Sant Feliu de Guixols (1354-1980)*. Amics del Museu Municipal. núm. 5. Sant Feliu de Guixols.

Sant Baldiri, puig Alt o de les Cols, roca de l'Ombra i puig de Balleron. També l'emplaçament del menhir dit terme Gros² i les fites actuals 11, 12 i 13³. El terreny és planer amb vegetació arbustiva i bosc clarell d'alzines sureres.

Se situa entre les fites actuals anterior 13a i posterior 14⁴, que no es veuen. La distància a aquestes fites és, en línia recta, de 260 i 475 m, respectivament.

• SINOPSI DELS DIFERENTS TERMENALS AL VOLTANT DE LA NOVA FITA

1.- La delimitació de Sant Feliu amb els municipis veïns feta el 1355 per Pere Çacosta i Pere de Prats en nom del rei Pere III de Catalunya és de fixació de límits mitjançant descripcions per sectors, però sense clavar fites. Per al lloc que ens ocupa diu així: "Des de la creu d'en Gras (Terme Gros) baixant es troben i s'estenen fins a mig puig de Balleron a la vista del mar".⁵

2.- La primera fitació feta amb mollons és del 1586. El document original s'ha perdut, però hi ha un trasllat fidel fet per fra Ildefons Navarra, benedictí, datat devers l'agost del 1677. Per a aquest sector ens interessa: "nº 21 un altre terme en lo lloch dit les Creus d'en Gras"⁶ i "nº 22 un altre terme al puig de Balleron que es a la vista del mar".⁷

3.- Joan Fàbregas (1806) dibuixa un croquis del terme municipal de Sant Feliu que més tard utilitza Eduardo González Hurtebise (1905). Es basa en les escriptures dels anys 1355 i 1586. La descripció coincideix amb la realitzada per Ildefons Navarra.

4.- A finals del 1809 foren clavades novament les fites

que delimitaven oficialment els municipis de Sant Feliu i Santa Cristina d'Aro; més tard, l'any 1924, van ser reconegudes amb petites variacions. Representen l'última identificació que s'ha fet del termenal encara vigent. Per a aquest sector ens afecten: les anteriors núm. 6 (1889), equivalent a la núm. 13 (1924) del sud del puig Alt, i la núm. 5 (1889) anàloga a la núm. 13a (no figura a l'acta de replanteig del 1924) de la nova creu d'en Barraquer, al costat de l'antic camí de Sant Feliu a Tossa; i la posterior núm. 4 (1889) igual a la núm. 14 (1924), al costat del mateix camí, a vuitanta metres de la casa de Sant Benet⁸. La nova fita, com ja s'ha dit, està plantada entre les actuals 13a i 14.

• COMENTARIS

a) El document del 1355 diu que el termenal "s'estén fins a mig puig de Balleron". Interpreto que es refereix al vessant, no al cim. Més tard, en el del 1586, el terme és plantat al puig de Balleron, és a dir, al cim; ja no és citat en la delimitació del 1889-1924. Com ja s'ha dit, la nova fita es troba en el vessant NO del puig de Balleron.

b) Està perfectament alineada amb les altres fites anteriors i posteriors, per la qual cosa no queda modificada la termenada vigent. Així, de NO a SE trobem: el terme Gros; la núm. 5 (1889) o 13a (1924); la nova fita descoberta; la del puig de Balleron (1586) i la núm.14 (1924) (Fig. 1).

c) Es tracta d'una fita antiga aprofitada com a terme particular. Això no és gens estrany, ja que també el terme Gros i la fita annexa que es troba al cim del puig de Sant Benet, situada a la vora de la núm. 3 (1889) o núm. 15 (1924), totes dues de natura granítica i amb filloles la segona, porten en una de les

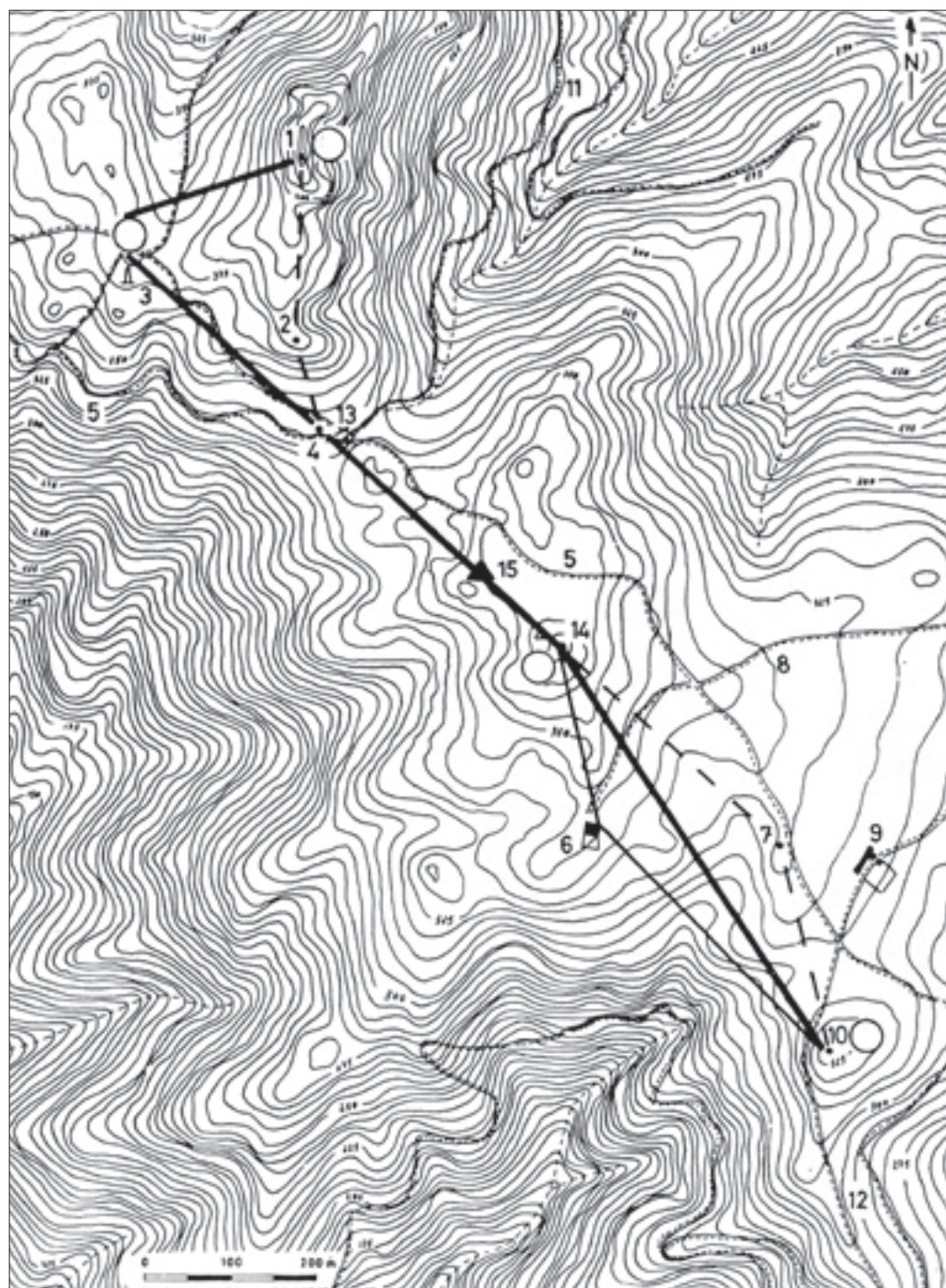

Fita calcària de dimensions més petites indicadora de separació de propietats particulars.

- 2. *Op. cit.* p. 28-30.
- 3. *Op. cit.* p. 82-84.
- 4. *Op. cit.* p. 84-86.
- 5. *Op. cit.* p. 29.
- 6. *Op. cit.* p. 25.
- 7. *Op. cit.* p. 30.
- 8. *Op. cit.* p. 83-85.

Situació de la nova fita en relació amb les existents.

Llegenda: 1) Puig Alt. 2) Emplaçament de la fita 13 actual. 3) Terme Gros (Menhir). 4) Emplaçament de la fita 13a actual. 5) Camí de Sant Benet a Sant Baldri i Sant Grau d'Ardenya. 6) Can Rifà. 7) Emplaçament de la fita 14 actual, desapareguda l'any 1978. 8) Estació magdaleniana de Sant Benet. 9) Sant Benet. 10) Puig de Sant Benet. 11) Camí drecera del Passallís a la nova creu d'en Barraquer. 14) Puig de Balleron. 15) Situació de la nova fita trobada. La ratlla contínua gruixuda correspon al termenal del 1355; la ratlla contínua prima és la divisòria proposada per Fàbregas-Hurtebise; la ratlla discontinua marca el termenal actual.

cares la numeració privada 53 i 22, respectivament. Les privades anteriors i posteriors (núm. 36, 37, 39 i 40) són de pedra calcària de Girona, sense filloles, de dimensions 30x25x15 cm i només duen gravada una cara, la corresponent al costat interior de la finca de Sant Benet, amb la correlativa numeració.

d) La lletra S que està marcada en la nova fita és de tipus romana antiga, mentre que la mateixa lletra representada en tota la fitació 1889-1924 és de tipus allargat. Així mateix, des de la primera fita fins a la 13a (1889-1924) apareix en els mollons la inscripció S^{CA} (corresponent a Santa Cristina d'Aro), i a partir de la 14 fins a l'última figura la notació S^s (Solius). La lletra S, que teòricament hauria d'estar represen-

tada en el molló annex del puig de Sant Benet, no és visible, car la seva cara O està molt deteriorada i trencada. De totes maneres, hi figura la incisió en la mateixa direcció que en la nova del 1889-1924.

e) A falta de noves dades es pot dir, amb reserves, que es tractaria d'un terme de la fitació del 1586 -igual que el molló annex del puig de Sant Benet- potser posat més tard o mogut del seu emplaçament. Recordem que la fita del puig de Balleron no s'ha trobat mai.

LLUÍS PALLÍ I BUXÓ
Geòleg

Sis dies d'integració en l'equip d'excavació que du a terme el projecte: "Los primeros pobladores de Extremadura"

La coneixença que hi ha entre l'arqueòleg Eudald Carbonell i qui signa aquestes ratlles, va fer-li possible d'estar una setmana immers dins la dinàmica de les excavacions i estudis que es van portant a terme dins el complex Calerizo-Salor, a la zona de Càceres.

Els jaciments a l'aire lliure en estratigrafia -Vendimía, el Conejar, el Millar i les coves de Santa Ana i Maltravieso- han estat llocs on durant cinc anys l'equip coordinat per Carbonell, Maribel Salcedo i Antoni Canal ha aportat a la Comunitat Extremenya uns resultats prou engrescadors. Tanmateix, en una roda de premsa convocada per explicar -i al mateix temps, exposar gràficament- els resultats obtinguts, es va donar la notícia de la localització, extracció i posterior anàlisi d'unes boles polièdriques que apareixen en estrats anteriors a l'aixelià, i, segons el mateix Carbonell, ja es podria parlar d'artefactes manipulats per l'home, des de fa un milió d'anys. Aquesta notícia va ser gairebé inesperada. I, afortunadament, en sóc testimoni de primera mà per haver-ne parlat amb en Carbonell, ple de pols fins a les celles i suat, però també exultant de satisfacció. Perquè junt amb el seu equip -també amb la mateixa imatge polsosa- ens va ser comunicat que la cova de Santa Ana amagava -i encara amaga- estratigrafia amb bifaços, datada en 130.000 anys d'antiguitat, i estratigrafies inferiors amb indústries polièdriques d'un milió d'anys enrere, segons Carbonell.

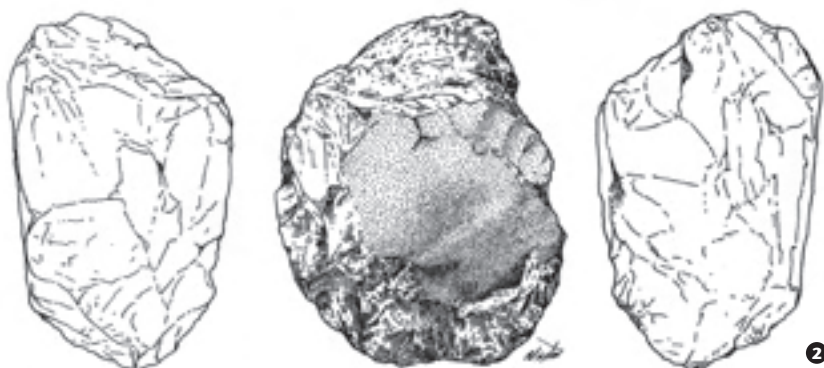
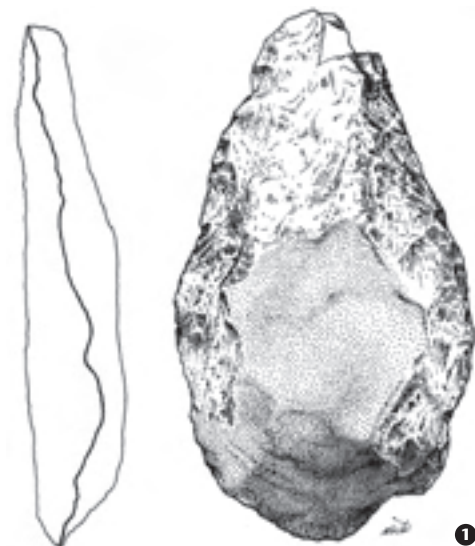
He tingut, doncs, l'oportunitat de poder conviure (expressar, escoltar i també explicar) amb tot un grup de joves estudiants durant una setmana -ja sigui atès per l'alcalde de Malpartida, ja sigui dibuixant bifaços o poliedres-, amb motiu de la meua presència als complexos arqueològics de Càceres.

Quan se't porta -entre un grup reduït d'experts en prehistòria- i tens el privilegi de seu un dels primers a poder veure -embadalit- unes mans empremtades a diferents llocs de l'interior de la cova de Maltravieso difuminades en negatiu, amb colors ocre, o quan tens a les mans un artefacte recentment extret de les fonamentacions que l'han estat conservant fins ara, t'adones que de vegades trobes camins encertats.

NÉSTOR SANCHIZ
Extècnic del Museu d'Història

A la foto, Eudald Carbonell i Néstor Sanchiz amb l'equip de l'excavació (Fot. Jordi Mestre).

A baix, dibuixos d'un bifaç (1) i una bola folièdrica (2) de la cova de Santa Ana (Càceres).

L'inici del curs 2003-2004 als centres d'ensenyament públic de Sant Feliu de Guíxols

Des de l'Ajuntament s'ha prioritzat la inversió en EDUCACIÓ, i els resultats són evidents. Però el que genera més qualitat en l'ensenyament són els professionals que hi treballen i que vetllen de manera excel·lent pels seus alumnes.

Entre setembre i octubre ha començat l'activitat als centres docents de Sant Feliu de Guíxols. I, com tots els cursos, s'ha iniciat amb il·lusió i amb les ganes de millorar en tots els sentits. Des de l'Ajuntament s'ha donat prioritat a la inversió en Educació, i els resultats són evidents. Però el que genera més qualitat en l'ensenyament és el col·lectiu de professionals que hi treballen i que vetllen de manera excel·lent

pels seus alumnes. A ells els hem de reconèixer la gran tasca que realitzen i que fan de Sant Feliu una ciutat capdavantera en educació.

Aquest curs es presenta amb unes importants obres en alguns dels centres. Els inconvenients -d'altra banda, inevitables- que sempre suposa el fet de fer obres (sorolls, pols, els terminis d'execució, etc.), els hem d'afrontar tot pensant que es milloraran, en alguns casos de forma notable, els equipaments

A dalt, grup d'alumnes de l'Escola de Musica fent pràctiques amb l'instrument de vent. Autor: Ester Llorca (Foto: Berganti).

A la dreta, alumnes del CEIP l'Estació a la seva aula de parvulari. Ester Llorca (Foto: Berganti).

A l'altra pàgina, pati del parvulari del CEIP Baldri Reixach. Autor: Ester Llorca (Foto: Berganti).

actuals i que, quan les obres finalitzin, augmentarà la qualitat de les instal·lacions.

• L'ESCOLA BRESSOL

El curs a l'Escola Bressol ha començat amb tota normalitat, tant en el servei d'Escola Bressol en si com en la resta de serveis: mainaderes professionals,

espai familiar, (per al nadó, i de joc), educació per al naixement, atenció a la primera infància, etc. Ara hi ha 134 nenes i nens matriculats. La novetat principal és l'inici d'un grup de tardes, fins a les vuit del vespre. També s'ha ampliat l'horari de tardes per als alumnes que vénen matí i tarda. A partir del gener es posarà en funcionament un servei de menjador. El proper trimestre s'iniciarà l'ampliació de l'edifici del centre, -una obra molt important que es durà a terme durant tot l'hivern i que finalitzarà el proper juliol-, per tenir les aules a punt de cara al proper setembre. Així es podran ampliar els grups actuals.

• LES ESCOLES D'INFANTIL I PRIMÀRIA

A part de les petites obres i reformes habituals de cada any, enguany s'ha ampliat el parvulari del Baldiri Reixach i el de l'Estació per tal d'encabir-hi uns grups nous de P3 i P4, respectivament. També s'ha acabat la construcció d'un nou gimnàs al Baldiri Reixach, una instal·lació que realment millora la qualitat del centre. A l'Estació, aprofitant la construcció de la nova aula, s'ha ampliat el gimnàs i es pot utilitzar tot l'edifici de l'antic magatzem de l'Estació. El curs va començar el 15 de setembre i les aules noves van estar disponibles el dia 23. Tot i això, el seu funcionament es va retardar una setmana més a causa dels treballs a l'exterior de l'edifici, estant l'aula ja acabada.

• ELS IES

L'IES Sant Feliu ha començat el curs amb l'obra d'instal·lació d'un col·lector d'aigües encara per acabar que ha provocat distorsions en aquest inici, especialment en el cicle de perruqueria.

La Unitat d'Escolarització Compartida, que realitza l'educació secundària d'alumnes amb adaptació curricular, ha ampliat el nombre de places, que han passat de 12 a 14. És un servei compartit entre els centres de secundària, Serveis Socials i l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic del Baix Empordà, que realitzen conjuntament una tasca molt important per a la integració d'alumnes amb problemàtiques socials.

• EL CENTRE DE FORMACIÓ D'ADULTS

El curs al CFA va començar el mes d'octubre. Es prepara els adults en diferents nivells: ensenyaments inicials, programes de lleure i culturals, el Graduat en Educació Secundària o a la preparació de les

A la dreta, pati del CEIP Gaziell.
Autor: Ester Llorca
(Foto: Berganti).

A baix, entrada al CEIP Baldiri,
a l'esquerra edifici del nou
gimnàs. Ester Llorca
(Foto: Berganti).

El treball musical amb nenes i nens petits és molt important per al seu desenvolupament cognitiu

Els pares juguen un paper molt important: el de saber educar els seus fills amb seny i garantir una estreta col·laboració amb tots els implicats en l'educació

Grup d'alumnes de parvulari del CEIP Baldiri i Reixach fent un dibuix. Ester Llorca (Foto: Berganti).

Proves d'Accés als cicles formatius i a la Universitat per a majors de 25 anys. També es donen classes de català per a adults.

• L'ESCOLA DE MÚSICA

Amb uns dos-cents cinquanta alumnes, l'Escola de Música ha iniciat el curs aquest octubre. S'ha començat amb una ampliació d'espais, donat que al primer pis, que fins ara no era de l'Escola, ara hi ha aules noves i això dóna integritat a l'edifici. També amb una reorganització de la iniciació musical (sensibilització). El treball musical amb nenes i nens petits és molt important per al seu desenvolupament cognitiu, i en aquest sentit s'està treballant de valent.

Es té la mirada posada en unes reformes de millora de l'escola, reformes que es podran realitzar els mesos de desembre i gener. Per suposat, es faran de la manera que afecti el mínim possible el funcionament de l'escola.

• LA UNIVERSITAT

L'Escola Universitària de Turisme ofereix els estudis de Diplomant en Turisme i el Graduat Superior en

Gestió Turística. Cal remarcar que és l'Escola de turisme de Catalunya amb més alumnes a primer curs. En breu termini es començarà el nou edifici. De fet, ara només falta el lliurament de l'equip d'arquitectes del projecte executiu per tal de licitar les obres, que es podrien començar el primer trimestre del 2004. Aquest projecte suposarà una inversió de més de 700 milions de pessetes. L'aposta de la ciutat per la universitat i alhora de la universitat pels estudis de Sant Feliu de Guíxols és bona.

Una ciutat educadora, uns ciutadans educadors
Com s'ha vist, Sant Feliu de Guíxols manté una alta qualitat en tots els seus centres educatius de qualsevol nivell. Però, com ja he dit, no serviria de res sense la col·laboració dels mestres i professors. I també els pares juguen un paper molt important: el de saber educar els seus fills amb seny i garantir una estreta col·laboració amb tots els implicats en l'educació dels seus fills. Això garantirà que tots els esforços de tothom es vegin recompensats amb una excel·lent formació acadèmica i alhora humana dels nostres infants.

MIQUEL LOBATO
Regidor d'Educació

Treball conjunt entre institucions. Anàlisi de dues exposicions del Museu

Les exposicions "Murs de Guíxols" i "El metge rural a la postguerra", celebrades entre juny i novembre d'enguany, s'han projectat i desenvolupat a partir del treball conjunt i continuat del Museu amb professors acadèmics i especialistes. Aquesta relació que s'ha formalitzat amb la signatura de convenis amb la Universitat de Barcelona i el Col·legi Oficial de Metges de Girona.

Portada del catàleg "Murs de Guíxols."

A la dreta, recreació de la consulta del Dr. Martí Casals, a l'exposició al Monestir (Foto: Berganti).

Com a servei públic i amb vocació de servei a la ciutadania, el Museu ve treballant des de fa anys en la línia de buscar la complicitat i la participació dels col·lectius i dels centres d'ensenyament en el desenvolupament de les seves activitats. Així també ho recull el document marc de treball del projecte museològic del Museu d'Història.

El que no ha estat tan habitual és adreçar-se a altres institucions amb la voluntat de dissenyar i materialitzar una activitat de forma conjunta. Com a antecedents, a nivell de ciutat i d'exposicions, trobem l'experiència reeixida dels actes de commemoració del centenari del tren de Sant Feliu (1992), a partir dels quals es creà un consorci que aplegava els

diferents ajuntaments de l'antiga línia i hi hagué un treball conjunt dels tècnics dels diferents arxius municipals.

Per altra banda, el 1998 l'Ajuntament -a través del Museu d'Història- s'adheria a la xarxa La Mar de Museus, que entre altres objectius, té el de crear fórmules operatives de cooperació, elaborar programes d'actuació conjunta, i també intercanviar i difondre coneixements i experiències. Entre altres propostes de difusió conjunta, el 2001-2002 veié la llum la que es materialitzà amb l'exposició itinerant "La Mar de Museus".

Quan usem la paraula cooperació, anem més enllà de buscar un suport econòmic, -tasca evidentment bàsica per a poder realitzar l'activitat amb uns

mínims de qualitat, i que ha trobat resposta per part d'institucions i empreses; (aquí esmentarem el suport cabdal de la Diputació de Girona i de la Fundació Caixa de Sabadell). Quan fem servir el mot cooperació, doncs, parlem d'una implicació al llarg de tot el procés de gestació d'un projecte, que és el que es detallarà amb dos exemples seguidament.

• "MURS DE GUÍXOLS"

(21 DE JUNY - 25 DE JULIOL DE 2003)

El mur com a objecte d'estudi ha estat la temàtica a l'entorn de la qual s'ha desplegat un ventall ampli d'aspectes, des d'aquells referents als grafitis històrics (aportació d'Àngels Casanovas i Jordi Rovira, Museu d'Arqueologia de Catalunya), al recull d'imatges creades per fotògrafs, algunes, d'èpoques anteriors i procedents d'arxius i col·leccions (Francesc Català-Roca¹, Dora Maar², Xavier Miserachs), d'altres, d'autors actuals (Joan Datzira, Andreu León, Andreu Català, Isabel Chavarria, etc.).

La col·laboració de la Universitat de Barcelona, a través d'un conveni marc amb l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, en aquesta ocasió ha facilitat la participació directa en l'exposició i actes complementaris del Dr. Jordi Martinell i Callicó, paleontòleg guixolenc i actualment vicerector, i del professor Genís Cano (Facultat de Belles Arts).

Des de l'àmbit artístic, el mateix Cano ha ampliat³ la recerca ja iniciada per Néstor Sanchiz, i ha participat en el guió i selecció de l'obra exposada.

L'acte de signatura del conveni amb la Universitat de Barcelona, realitzat a Sant Feliu el passat 19 de novembre, amb la presència del rector Joan Tugores, obre la porta a la possibilitat d'activitats futures (jornades i intercanvi de coneixements, desenvolupament d'una proposta d'exposició itinerant, etc.) partint de la base d'allò celebrat aquest passat estiu.

• EL METGE RURAL A LA POSTGUERRA. SANT FELIU DE GUÍXOLS I VALL D'ARO. HOME I TÈCNICA ENFRONT D'UNA SOCIETAT DEPRIMIDA (2 AGOST- 30 DE NOVEMBRE DE 2003)

Partint de la col·lecció de material mèdic usat pel Dr. Martí Casals Echegaray⁴, l'exposició ha volgut difon-

Els catàlegs d'ambdues mostres permeten aprofundir en un patrimoni sovint ignorat i deixar-ne constància

dre la tasca del metge rural a la nostra contrada, circumscrita als condicionants socials i tècnics d'un període concret: els anys 1940-1959, és a dir, els del període immediatament posterior a l'acabament de la Guerra Civil i fins als anys de la generalització de la medicina científica i de la implantació del sistema de la Seguretat Social.

Des del primer moment de concreció del projecte, el Col·legi Oficial de Metges s'hi ha implicat, participant en el disseny i coordinació de l'exposició, a través de Francesc Xavier Carreras i Daniel Palomer, i amb la valuosa col·laboració de Benet Julià. L'esmentada entitat ha portat a terme tasques d'intermediació per completar buits en el discurs amb peces procedents de col·leccions particulars i públiques (com els préstecs de peces per part de la família del Dr. Verdguer de Mieres, i de l'Hospital Santa Caterina de Girona). I també ha finançat econòmicament el projecte a través de la Fundació Pascual i Prats.

Aquesta exposició -amb l'esforç que s'hi ha dedicat- és una activitat que ha servit per a experimentar sobre el funcionament i estructura d'un futur espai permanent dedicat al metge rural, de la mateixa manera que aquest conveni de col·laboració signat entre ambdues entitats vol ser una eina per canalitzar un programa més ambiciós, per al qual continuem treballant.

SÍLVIA ALEMANY
Museu d'Història

A la foto gran, Jordi Martinell, durant la conferència de cloenda sobre mol·luscs i decoració, el 23 de juliol passat (Foto: Berganti).

L'acte d'inauguració de l'exposició sobre el metge rural comptà amb la presència de l'Hble. Xavier Pomés, conseller de Sanitat; a la imatge, escoltant les informacions de Pau Casals (Foto: Premsa).

1. Reportatge realitzat per a la publicació de Pla, Josep. *Guia de la Costa Brava*. Barcelona: Destino, 1978.

2. Imatges captades durant la seva estada a Tossa i a Sant Feliu la primavera de 1934 (Vegeu COMBALÀ, Victoria. *Dora Maar. La fotografia, Picasso y los surrealistas*. L'Hospitalet: Centre Cultural Tecla Sala, 2002, p. 126).

3. No es tracta d'una recerca que es doni per completada, sinó que la investigació té continuïtat buscant casos comparatius a nivell del litoral català, i ampliant-la a nivell local.

4. Vegeu l'article sobre la donació aparegut a L'ARJAU, núm. 41.

Vista del Monestir abans de la restauració de la Porta Ferrada. Fons del MHSFG (Foto Berganti).

El Pla Especial d'Intervenció del Monestir i la Reforma del Museu

Ja s'estan redactant el Pla Especial d'Intervenció del Conjunt del Monestir i el projecte de reforma del Museu d'Història. Aquests dos documents han de ser l'inici d'un impuls coherent i continuat per al principal monument de la ciutat i per al Museu d'Història de la ciutat.

Com ja s'ha exposat en diferents ocasions en aquesta mateixa publicació, la ciutat compta amb un Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Elements d'Interès Artístic i Històric¹. Aquesta eina per a la protecció i gestió del patrimoni guixolenc estableix per als edificis considerats Béns d'Interès nacional, com és el cas del nostre Monestir, la necessitat de redactar un Pla Especial d'Intervenció abans de poder fer cap altra actuació en el conjunt monumental (a.24).

Un Pla Especial d'Intervenció és com un Pla Director de l'edifici, però que va més enllà: és també un element de planejament urbanístic del seu entorn. Es tracta d'una eina que ha de permetre intervenir

arquitectònicament i urbanísticament en un conjunt monumental que té la màxima protecció i consideració, segons la legislació de Patrimoni Cultural.

A més de tenir en compte els aspectes de preservació del patrimoni arquitectònic també entren en joc els usos de l'edifici. És en aquest punt que, en tant que seu principal del museu, també s'ha plantejat redactar el projecte de la primera fase de reforma del Museu d'Història seguint els criteris establerts en el Pla Especial d'Intervenció per a l'edifici.

En aquests moments s'estan redactant els dos documents que han de permetre tenir una guia per a la intervenció en el conjunt del Monestir i per a iniciar la reforma i futura ampliació del Museu d'Història de la Ciutat.

¹. Vegeu a , núm. 40, els articles ALEMANY, Sílvia ; COLOMEDA, Natàlia. "Val la pena recuperar patrimoni?" i REVERENDO, Narcís "El Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i el seu abast".

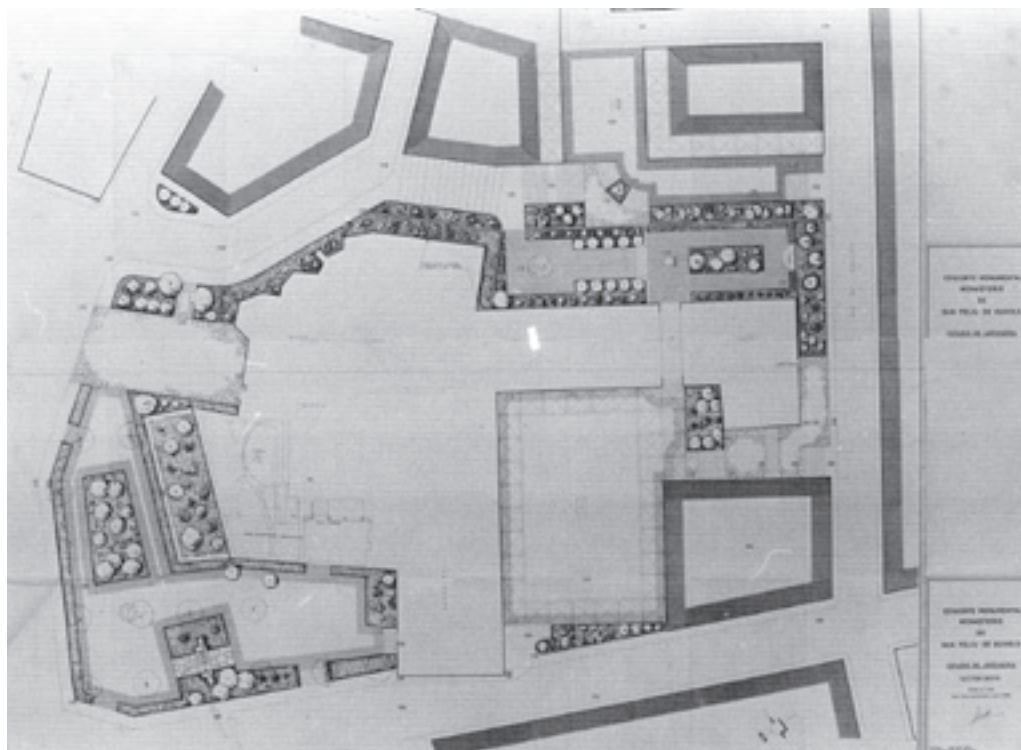
• EL PLA ESPECIAL D'INTERVENCIÓ DEL MONESTIR

A més de totes les consideracions tècniques que s'han portat a terme en la redacció d'un Pla Especial d'Intervenció, s'ha posat especial atenció als diferents aspectes concrets i usos principals del conjunt:

1. El fet que l'església del Monestir funciona com a parròquia.
2. La seu principal del Museu d'Història de la ciutat. El pla ha de preveure les necessitats actuals i futures del Museu i la seva articulació amb la visita al conjunt monumental i al seu entorn.
3. La necessitat de comptar amb una sala d'actes polivalent.
4. L'ordenament de l'entorn del Monestir i la creació d'un passeig arqueològic recuperant allò que ja es plantejà a finals dels anys seixanta i que es recull en el Pla General d'Ordenació Urbana (1985).
5. La previsió en aquest entorn d'un espai per a espectacles a l'aire lliure (Festival Porta Ferrada i altres).

Les directrius del projecte museològic s'han vingut treballant des de fa anys des de l'equip tècnic del Museu en col·laboració amb la Junta Tècnica del Museu

A dalt, detall de la porta principal de l'edifici del s. XVIII del Monestir. Fons del MHSFG (Foto Berganti).

A l'esquerra, estudi d'enjardinament, de 1968, del conjunt monumental del Monestir. Es pot comprovar que existia la voluntat de realitzar un passeig a l'entorn del Monument. Fons del MHSFG (Autor desconegut).

6. Recuperar el sistema de canalització d'aigües del Monestir (mina d'aigua, piscines, clavagueram) i integrar-lo a la visita del conjunt.

7. La necessitat d'un programa específic d'excavacions arqueològiques. L'edifici i el seu entorn, en la seva doble consideració de monument d'Interès Nacional i de jaciment arqueològic, han de disposar d'un programa d'intervencions arqueològiques que permeti conèixer millor el monument i l'evolució històrica de l'indret.

El Pla Especial d'Intervenció del Monestir ha d'esdevenir una eina útil per dirigir totes les actuacions

L'accessibilitat és cabdal en aquest edifici, és per això que la redacció del Pla Especial d'Intervenció i el projecte de reforma han d'incloure la construcció d'un ascensor que doni accés a les diferents plantes des d'un punt proper a l'accés principal de l'edifici.

A la primera planta cal rehabilitar els espais que encara no estan estant pendents d'aquesta rehabilitació (futurs espais d'exposició temporal i d'ús intern -sobretot despatxos i biblioteca-) i alhora realitzar la museografia dels espais restants d'aquest nivell, corresponent, en aquest sector, a un recorregut cronològic per la història de la ciutat. Una síntesi de

L'accessibilitat és cabdal en aquest edifici, és per això que la redacció del Pla Especial d'Intervenció i el projecte de reforma han d'incloure la construcció d'un ascensor.

sobre l'edifici i el seu entorn cap a una direcció, amb el màxim respecte vers els valors històrics i arquitectònics de l'edifici, però fent això compatible amb el seu ús i visita. Aquest sentit d'unitat evita que la intervenció de diferents professionals en diferents fases faci que les intervencions esdevinguin més pedaços d'un collage que una actuació coherent.

• PRIMERA FASE DE REFORMA DEL MUSEU

La reforma de la seu principal del Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols s'ha d'entendre com a part d'un projecte museològic encara més ambiciós i que preveu la utilització de la major part de l'edifici del s. XVIII del Monestir. El projecte d'aquesta primera fase inclou els actuals espais del museu a la planta baixa i al primer pis, com també els espais del primer pis que encara estan pendents de rehabilitar a l'extrem nord del mateix nivell.

A la planta baixa del Monestir, amb l'accés per la porta principal de la plaça Monestir, s/n (actual accés Oficina de Turisme² i Museu), s'hi ha d'habilitar la recepció (serveis d'atenció als visitants, centralització de vigilància, guardarroba, recompte de visitants, etc.) i la botiga, i també obrir l'accés per la porta actualment tapiada de l'oficina de turisme, des de la qual s'haurà d'accedir a la sala del Monestir mitjançant una rampa que superarà barreres arquitectòniques i permetrà la visió de la intervenció arqueològica del sistema defensiu del Monestir medieval. L'espai del passadís al qual s'accedeix des de la sala dedicada al Monestir acollirà un altre espai temàtic, aquest cop dedicat a la indústria surotaquera.

l'evolució històrica de la ciutat i del seu territori, que en la seva concreció museogràfica haurà de tenir en compte, i les directrius marcades pel projecte museològic del Museu d'Història de la ciutat.

Les directrius del projecte museològic s'han vingut treballant des de fa anys des de l'equip tècnic del Museu en col·laboració amb la Junta Tècnica del Museu. Un cop redactat el projecte de reforma del Museu, caldrà portar-lo a la pràctica el més aviat possible. El nostre desig és poder celebrar el centenari del museu, el proper 2004, amb part d'aquest projecte executat.

JORDI COLOMEDA
Museu d'Història

² Amb l'imminent trasllat de l'Oficina de Turisme i l'Àrea de Comerç de l'Ajuntament a un local de la plaça del Mercat, l'espai de l'accés principal queda lliure per a recepció i botiga del Museu. Vegeu ALEMANY, Sílvia; COLOMEDA, Jordi. "El desenvolupament del projecte del Museu d'Història a l'edifici del Monestir" dins, núm. 43, p.26.

NOTÍCIES

DEL MUSEU

DARRERES DONACIONS

AL MUSEU

Josep Nadal, 27 de maig de 2003

Donació d'un flaix fotogràfic amb temporitzador Agfa.

Joan Maura, 11 de juliol de 2003

Donació d'un càvec de punta triangular, amb la part metàl·lica repicada.

Lluís Palahí, 14 de juliol de 2003

Donació d'un conjunt de monedes entre les quals destaquen les set de la cooperativa La Guixolense, de 1925.

Família Blasco, 29 de juliol de 2003

Donació d'un conjunt de material mèdic procedent de les consultes del Dr. Prim i del propi Dr. Blasco. Hi destaca el material odontològic: joc de fòrceps, aixecadors d'arrels, xeringues d'anestèsia...

Família De la Peña, 29 de juliol de 2003

Donació d'una placa anunciant la consulta del Dr. Vidal Mestres, un joc d'agulles de biòpsia i una agulla de pinçar vasos sanguinis.

Maria Xifró, 30 d'agost de 2003

Donació d'un retrat, oli sobre tela, anònim.

Parròquia de Sta. Maria, 10 de setembre de 2003

Donació d'una gaveta petita de fusta, d'un estoig de compassos i d'un conjunt d'objectes de naixement i comunió del primer terç del s. XX.

No estàs sola

La meva alumna va faltar la primera setmana i ho vàrem comunicar. Al cap d'un mes li va arribar la notificació de faltes...: més de 40. La Comissió de Disciplina va haver d'aplicar una sanció: primer, expulsada de classe. La segona vegada la férem fora del centre una setmana.

Entrada d'alumnes a l'aula.
IES Sant Feliu de Guíxols.
Autor: Ester Llorca
(Foto Bergantí).

La meva alumna va sortir un dia de casa per venir a l'institut i, pel camí, es va trobar una altra noia, una companya de classe.

Tinc una alumna amb un problema. Ella diu que és un problema petit, que no passa res i que se solucionarà aviat. Però ja fa mesos que està "enganxada" i cada dia la veig més de tant en tant. La meva alumna va sortir un dia de casa per venir a l'institut i, pel camí, es va trobar una altra noia, una companya de classe. Aquesta última li va dir que aquell dia no tenia fets els deures, que segur que avui li demanarien i que millor quedar-se en un lloc que sabia, que segur que no les hi veuria ningú. En realitat, la meva alumna volia anar a classe, a veure els companys, fer l'esbarjo... però també li venia de gust xerrar una estona, i, total, per un dia no passaria res.

Avui fa cinc mesos que no ve a classe. Cada dia surt de casa amb la motxilla, els llibres, l'estoig i l'esmorzar. Torna a casa a l'hora de sortir de classe. Quan la seva mare li pregunta com ha anat el dia li diu que molt bé.

- Filla, ¿tens deures?

- Si, els faig de seguida. -i se'n va a la seva habitació tota sola.

Un dia de gener va agafar la grip i estigué amb febre una setmana. La seva mare va portar el justificant a l'IES.

Alguna cosa se'ns ha perdut en aquest temps. Quan la meva alumna va faltar la primera setmana ho vàrem comunicar per telèfon a casa. Al cap d'un mes, li va arribar la notificació de faltes... més de 40. La Comissió de Disciplina va haver d'aplicar una sanció: primer, expulsada de classe. La segona vegada la férem fora del centre una setmana. A tot això, el seu tutor parlà amb ella; li preguntava amb delicadesa si tenia algun problema, però al mateix temps l'havia de renyar. El tutor va explicar el cas a l'Equip Docent: a partir d'ara controlàriem molt estrictament la seva assistència, i comunicàriem qualsevol incidència a direcció. Com a psicopedagoga, vaig parlar amb ella dues vegades...; no la vaig trobar més a classe. La Comissió d'Atenció a la Diversitat ho va comunicar a Serveis Socials de Sant Feliu i també a Inspecció.

La meva alumna continua sortint de casa cada dia a la mateixa hora. Ara penso que patirà menys, ja no fa fred al carrer i fins i tot pot estar tombada a la platja (o allà on sigui). Té catorze anys, és una jove que no fa coses de jove. Si tornés al centre li diria que volem ajudar-la, que pot comptar amb nosaltres..., però no se si ho entendria: ella diu que no té cap problema.

Ara en diuen que la meva alumna és absentista. Quan posem nom a les coses sembla que les solucionem en part... Almenys ja sabem el que tenim. Podem fer un llistat d'alumnes absentistes, en sortiran alguns, pocs o molts: un alumne que no ve a classe és un nen sense infantesa, és una persona que quedarà sense formar, serà un ciutadà sense saber els seus drets ni els seus deures. ¿Ens podem permetre que passi això?

Si veieu una nena amb motxilla en hores de classe, si us plau, demaneu-li que torni a l'IES. Aquí l'estem esperant...¿o és que t'hem d'anar a buscar?

PETÚNIA REIG

Psicopedagoga de l'IES Sant Feliu

Entre zapper i el professor Tornassol

Aquest és el segon dels articles a través del qual, amb el lema general de "L'educació musical en el nostre entorn", l'Escola de Música col·labora a L'ARJAU. La pressió ministerial cap a l'arraconament de l'educació musical dins els programes d'ensenyament general i el deixar fer de la Generalitat fan encara més necessari insistir en la seva importància.

Alumne de guitarra de l'Escola de Música de Sant Feliu amb el seu professor Jaume Oliver. Autor: Ester Llorca (Foto Berganti).

En aquest article no repetirem les consideracions de caire més reivindicatiu que es van exposar en l'anterior. Aquí posarem especial esment en la importància que pot tenir l'educació musical per a enriquir el nostre desenvolupament personal i ajudar a situar-nos entre el *zapper* i el Professor Tornassol.

A manca de conèixer altra expressió catalana, he fabricat la de *zapper*. Potser hagués valgut també l'expressió *L'educació musical entre l'anorèxia i la bulímia*, però finalment aquesta m'ha semblat excessivament dietètica.

El *zapper* és la persona que es troba permanentment

Alumna de l'Escola de Música de Sant Feliu, en una sessió de classe de piano. Autor: Ester Llorca (Foto Berganti).

La música pot ajudar-nos a crear un espai personal en el qual nosaltres podem tenir un control força important.

en situació de fer *zapping*. El *zapping* es pot fer amb un comandament a la mà, passant de calçotets a perfums, d'un programa cridaner a un telenotícies, de quatre cops de puny galàctics a una pilota que roda, o a iogurts amb vitamina C concentrada, o fragments microencefàlics triturats (per dir una bestiesa d'acord amb el guió publicitari). En aquesta situació, l'actitud del *zapper* té alguna cosa a veure amb aquell que contempla la llar de foc. De tota manera, hi ha també una diferència essencial. Les flames són abstractes i no suggereixen converses ni

situacions concretes. El pensament o la imaginació poden enfilar-se sense traves. Actualment, la conjunció electrònica - polze és encara molt lenta. I ho és per culpa de l'electrònica, qui ho havia de dir. La velocitat del polze pot col·lapsar fàcilment el canvi de canal. Quan aquesta velocitat sigui tan alta que l'espectador no pugui escoltar o retenir cap forma concreta, sigui de manera conscient o inconscient, el nivell d'abstracció d'ambdós fenòmens serà comparable. Potser en aquell moment parlarem del *polze del zapper*, com a desenvolupament d'una

La pràctica musical, per la seva pròpia naturalesa, crea hàbits de participació i de comunicació.

síndrome específica derivada d'un treball muscular portat fins a l'exageració. De manera similar al que s'anomena *colze del tennista*. Sense arribar tant lluny, aquesta és l'expressió més quotidiana del *zapper*.

De tota manera, podem adoptar aquesta actitud en el nostre tarannà diari. El *zapper* passa d'una cosa a l'altra sense aturar-se més de cinc segons. Els seus ulls brillants d'hiperactivitat no deixen de produir sovint una certa angoixa. De fet, si un interlocutor vol intervenir en el seu món, fer un comentari tan sols, sempre arriba tard. El *zapper* ja és a una altra banda. El *zapper* està sol.

El Professor Tornassol es troba en la situació contrària. Està tan concentrat en les seves boles de cristall que busca despistat el barret que du posat. Qualsevol cosa que el distregui del seu objectiu prioritari li és un estorb. Per això pot deixar la safata del sopar sense tastar res o caminar cap al lavabo en direcció contrària mentre segueix capficat amb les seves cabòries. El professor potser també està sol, no ho sabem. En tot cas, si ho està, no sembla que li sàpiga greu. De fet ningú no diria que està angoixat; capficat, en tot cas, perquè no ha resolt tots els problemes de pressions de vàlvules o resistències que l'aparell que inventa li ha plantejat. En Tornassol viu en el seu món.

Què hi pinta la música entre aquests extrems? Segurament cap de nosaltres es pot identificar com un cent per cent *zapper* o un cent per cent Tornassol. Tots ens trobem en aquest terreny intermedi. L'entorn en què ens movem estira cap a la banda *zapper* amb bombardeig constant d'informació no demanada i d'estímul aleatoris. Aleatoris perquè no depenen de cap projecte especial, sinó, principalment, de les cases comercials que compren espai i temps publicitari en base a eficàcia de penetració en el mercat i pressupost econòmic, sense cap altre criteri. Aleatòria és la seqüència que hem vist abans, calçotets-perfums-crits-telenotícies, etc. Tots assumim que aquesta seqüència podria ser qualsevol altra, d'aquí la seva aleatorietat.

Contràriament a aquest predomini de l'atzar informatiu, la música pot ajudar-nos a crear un espai personal en el qual nosaltres podem tenir un control força important. En aquest espai podem decidir moltes coses segons el nostre criteri: molts aspectes tècnics, dinàmiques, articulacions, fraseig, etc., però també altres de molt més generals. Entre aquests últims podem tenir en compte la tria del repertori, l'estil que volem desenvolupar, amb qui

o per a qui toquem, i en general tot el conjunt que formen les relacions amb l'entorn i que dinamitzen la nostra activitat musical. L'avantatge més gran que té la música per crear aquest espai personal és la seva universalitat. Díficilment trobarem algú que no participi d'un o altre tipus de música, sigui del país que sigui, encara que provingui de l'indret més aïllat del món. La música té tants vessants precisament perquè és creació humana, i en aquesta creació hi entra tot allò que algú pretén que ho sigui. Podem passar de la música tibetana al flamenc, del flamenc a Mozart, de Mozart a Jimmi Hendrix, de Jimmi Hendrix a Gesualdo i mils de combinacions diverses amb una consciència d'unitat, més enllà dels diferents criteris tant compositius com socials que han originat aquestes manifestacions musicals. Aquesta síntesi d'espai personal i unitat general enriqueix sens dubte la nostra percepció del món que ens envolta i dinamitza la nostra vida cultural i social.

La participació en la vida política no és, per descomptat, tot i la seva importància, l'única via de participació ciutadana. La nostra participació quotidiana en les activitats col·lectives és igualment vital. I sovint no resulten tan xocants. Com el cas d'aquell actor especialista en el mastegot i la "pata-da" al fetge que s'ha presentat per a governador a Califòrnia, i sembla ser que ho ha fet amb un gran entusiasme electoral. Potser aviat tindrem casos més propers. Cal preguntar-se si a l'àmbit estatal, amb el mimetisme bèl·lic que s'hi respira, a les properes eleccions es presentarà per a senador un tal Joselín del Fadrique o a les autonòmiques tindrem com a candidat un ananeta dels Xiquets de Valls amb ampli currículum de tres de vuit, de cinc de nou amb folre, manilles o el que calgui.

La pràctica musical no sol patir aquestes sotragades. Per la seva pròpia naturalesa crea hàbits de participació, de comunicació. La pràctica d'un instrument genera situacions per compartir amb altres. Segui tocant amb altres companys, anant a concerts, escoltant discos, etc.

Entre el *zapper* i en Tornassol, la música ens ajudarà a trobar el nostre lloc. Capficats per una banda i deixats anar per l'altra en una proporció individual irreplicable. Una mena d'ADN en la constitució del qual podem intervenir i mantenir opcions de tria. No sembla una perspectiva menyspreable.

JAUME OLIVER I FERRER
Professor de l'Escola de Música

Augmenta l'escolarització

Des de finals de juny -moment en què va finalitzar el curs 2002-2003 i també el període de matriculació ordinari- fins el dia d'avui, la població a la nostra ciutat s'ha vist incrementada. Com a conseqüència, el nombre de nens i nenes en edat escolar també ha augmentat notablement.

Al llarg d'aquest estiu, amb l'objectiu d'atendre aquest sector de població escolar que arriba per primera vegada a la nostra població, s'han adreçat totes les sol·licituds per a accedir als centres d'ensenyament d'Educació Infantil (2n cicle), Primària i ESO al local del servei Municipal d'Educació. De fet, aquesta assistència es ve realitzant al llarg del curs, de manera que tots els nens i nenes d'incorporació tardana fan la sol·licitud a través de l'esmentat servei municipal.

A continuació es detalla el nombre d'alumnes nous, agrupats per nivells i ciutat d'origen, que han arribat durant l'estiu i als quals va assignar centre, amb data 5 de setembre, la Comissió d'Escolarització.

NIVELL	PROCEDÈNCIA CATALUNYA	PROCEDÈNCIA ALTRES PAÏSOS	TOTAL
P3	3	1	4
P4	4	3	7
P5	3	1	4
1r	2	1	3
2n	3	1	4
3r	2	1	3
4t	1	1	2
5è	2	2	4
6è	1	2	3
1r ESO	3	4	7
2n ESO	2	4	6
3r ESO	1		1
4t ESO		1	1
TOTAL	27	22	49

Aula nova de P3 del parvulari del CEIP Baldiri Reixach. Autor: Ester Llorca (Foto Bergantí).

En fer l'anàlisi d'aquestes dades, comprovem que no hi figura cap nen o nena procedent de cap altra població espanyola de fora de Catalunya. Els moviments, per tant, han estat dins de Catalunya o bé des d'altres països estrangers.

L'estiu passat el nombre total de peticions rebudes al llarg de l'estiu fou de 27. Per tant, l'increment ha estat de 22 alumnes quant a ensenyaments obligatoris i 1r cicle d'infantil. Un augment considerable!

• **DADES D'ESCOLARITZACIÓ PER AL CURS 03-04 D'EDUCACIÓ INFANTIL (2N CICLE), PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA**

Les dades d'escolarització en els nivells corresponents a l'educació infantil, primària i secundària obligatòria i postobligatòria, per a aquest curs 2003-2004, són les següents:

EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA

	CEIP BALDIRI	CEIP GAZIEL	CEIP L'ESTACIÓ	COR DE MARIA	SANT JOSEP
P3	61	50	52	49	
P4	44	52	76	45	
P5	50	51	51	49	
1r	37	49	49	22	12
2n	44	51	50	26	26
3r	32	51	51	25	26
4t	45	66	50	25	24
5è	46	49	50	25	25
6è	41	50	74	24	27
Total	400	469	503	290	140

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA I POSTOBLIGATÒRIA

	IES SANT ELM	IES SANT FELIU	SANT JOSEP
1r ESO	60	90	54
2n ESO	57	91	50
3r ESO	52	86	60
4t ESO	60	91	60
1r batxiller	45	88	
2n batxiller	39	58	
C.F.GM equips instal·lacions electrot. 1r		28	
C.F.GM equips instal·lacions electrot. 2n		17	
C.F.GM estètica personal		33	
C.F.GM gestió administrativa		40	
C.F.GM perruqueria 1r		25	
C.F.GM perruqueria 2n		16	
C.F.GS administració i finances 1r		11	
C.F.GS administració i finances 2n		8	
C.F.GS educació infantil 1r		28	
C.F.GS educació infantil 2n		20	
TOTAL	313	730	223

Amb tot, al llarg del curs caldrà anar revisant les noves incorporacions, a les quals s'assignarà plaça en funció dels criteris que contempla la normativa i segons la roda aprovada per la comissió d'escolarització, l'objectiu de la qual és aconseguir el màxim equilibri en el nombre d'alumnes procedents d'altres sistemes educatius d'altres països i també amb problemes de llengua.

M. ÀNGELS COMAS

Servei Municipal d'Educació

NOTÍCIES

DEL SERVEI D'EDUCACIÓ

Obertura de l'Escola Oficial d'Idiomes de Sant Feliu de Guíxols

Enguany la ciutat compta amb un nou centre educatiu: l'Escola Oficial d'Idiomes de Sant Feliu de Guíxols, ubicada a l'històric edifici de la Casa Patxot (passeig del Mar, 40) seu de la Cambra de Comerç de Sant Feliu de Guíxols. Les escoles oficials d'idiomes són centres públics d'ensenyament d'idiomes moderns a nivell no universitari, amb un pla d'estudis de cinc cursos de 130 hores cadascun, dividits en dos cicles -Elemental i Superior- de tres i dos cursos, respectivament. Per a accedir a l'escola, cal haver cursat el primer cicle d'ESO o tenir el títol de Graduat Escolar o el Certificat d'Estudis Primaris. L'Escola Oficial d'Idiomes de Sant Feliu de Guíxols ofereix el curs 2003-2004 els cursos següents: 1r i 2n d'anglès, 1r i 2n de francès i 1r d'alemany. La demanda de places ha superat amb escreix l'oferta, especialment de 1r d'anglès. El nombre, provisional, d'alumnes matriculats supera els 225. Properament, es proposarà que l'escola estigui representada en el Consell Escolar Municipal.

parvulari del centre, vol facilitar un espai de relació entre les famílies on poder parlar dels temes que els preocupen pel que fa a l'educació dels seus fills. Pensem, tal com diu la dita popular que "l'experiència és la mare de la ciència", i que, quan ens trobem amb un dubte o una dificultat, els millors assessors són les persones que s'han trobat abans en la mateixa situació. Les activitats estan programades per a la tarda dels primers dilluns de mes en horari escolar. Consistirà en cinc xerrades de diferents temes; entre d'altres, seran:

- "L'alimentació dels nens petits", animada per Carlos Casabona i Alberto Elices, pediatres de l'Àrea Bàsica de Sant Feliu.
- "Hàbits i llenguatge", a càrrec d'Olga Pérez, logopeda del CREDAG.
- "La intel·ligència interpersonal. Com treballar-la amb els nostres fills perquè aprenguin a relacionar-se millor. Habilitats socials", amb Esther Campeny i Llinàs, mestra d'aquest centre i que participa en el grup de formadors del programa Decideix de competència social.

Com a cloenda de tota l'activitat, farem una sessió sorpresa ludicoculinària, per als pares que hagin assistit a les xerrades, a càrrec d'un famós cuiner de la localitat. La regidoria d'Educació de l'Ajuntament col·laborarà oferint un llibre als conferencians i l'Associació de pares, oferint un espai de guarderia per a les famílies que tinguin fills més petits.

CEIP l'Estació

Els Cursos de Formació Cultural amb la Universitat de Girona

Un curs més la Fundació Universitat de Girona: Innovació i Formació i l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, amb la col·laboració de l'Escola Universitària de Turisme de la UdG, ofereixen set cursos de divulgació i extensió cultural i un de formació especialitzada. Durant el primer semestre, s'impartiran tres cursos: Estratègies comunicatives, a càrrec de Lídia Ayats; Introducció a la cultura italiana, a càrrec de Giovanni Albertocchi i Nicolò Messina; i Comunicació intercultural: com negociar amb diferents cultures, impartit per Montserrat Aymamí. La informació i les inscripcions es fan, com és habitual, al Servei Municipal d'Educació.

Publicacions rebudes al Servei d'Educació

- *Documents*, "Les responsabilitats compartides en l'educació". Consell Escolar de Catalunya.
- *Consell Escolar de Catalunya*, "Activitats". Setembre 2001- agost 2002.
- *Perspectiva Escolar*, "Calidoscopi de cooperació". Núm. 276.
- *Consell Escolar Municipal de Barcelona*, ponències de les Jornades sobre qualitat i educació.
- *Consell Escolar Municipal de Barcelona*, memòries.
- *Escola Catalana*, "Sentir per fer, fer per suggerir". Núm. 400. Cedida per Josep Escortell.
- *L'acció educativa*. Ajuntament de Barcelona, Institut d'Educació.
- *Barcelona Educació*, núm. 32.
- *Barcelona Educació*, núm. 33.
- *Escola Catalana*, "Ser dona, un repte... encara". Núm. 401. Cedida per Josep Escortell.
- *Som-hi*, *Sant Josep*, núm. 5. Revista de l'AMPA.
- *Perspectiva Escolar*, "La cuina, un món de transformacions". Núm. 277.
- *Suplement de Perspectiva Escolar*, "La física de la bicicleta". Ambiental 28.
- *La nostra escola*, núm. 2. CEIP Baldiri Reixach.
- *In-fàn.cia*. Revista de l'Associació de Mestres Rosa Sensat. 21 exemplars, donació d'Elena Esteva Massaguer al Servei Municipal d'Educació.

Nova aula de P4 al CEIP l'Estació.
Autor: Ester Llorca (Foto Bergantí).

Col·lecció de 21 exemplars de la revista In-fàn.cia. Donació d'Elena Esteva Massaguer.
Autor: Ester Llorca.

Temps de pares

Aquest curs comencem al CEIP l'Estació una nova activitat, adreçada a les famílies dels alumnes de P3 (Educació Infantil). L'activitat, que anomenem Parlem els pares, consistirà en un seguit de xerrades-taller, animades per les professores de P3 i que comptaran amb la col·laboració de professionals relacionats amb el món infantil des de diferents àmbits. Aquesta activitat, organitzada a partir del

Gener de 2003, Sant Feliu de Guíxols: la biblioteca pública, un espai per a infants... (Foto: E. Llorca)

El manifest de la Unesco de la Biblioteca Pública

L'any 1994 la Unesco va fer públic el que és, fins ara, el darrer manifest que ha aparegut sobre biblioteques públiques. Aquest manifest pretén ser el marc fonamental en el qual tota biblioteca pública ha de circumscriure la seva actuació. Per als professionals d'aquest camp, no es tracta només d'un propòsit de voluntats: és la pedra angular, la base damunt la qual s'edifica el sentit de ser de les biblioteques públiques. Una base que se sustenta en els principis democràtics de llibertat, progrés i desenvolupament dels ciutadans.

El manifest es fonamenta en els valors la democràcia i la tolerància, que són fonamentals per a la convivència i el desenvolupament de l'ésser humà. La funció social i cultural de les biblioteques està basada en la idea que persones formades, amb possibilitats d'accés a la informació, a la formació o a la cultura, estaran més capacitades i tindran més recursos per a desenvolupar-se com a persones i per a poder exercir el seu paper com a individus dins la societat en què viuen. Una comunitat formada exercirà els seus drets amb més llibertat i amb més esperit crític.

Les biblioteques han de respondre a aquesta funció social per a la qual es construeixen, ser un nucli viu de cultura, lloc de trobada de tot tipus de persones, estudiants, gent gran, infants i pares, gent de tot tipus de nacionalitats i cultures, una finestra cultural que abraça tot el planeta mitjançant internet...; resumint, les biblioteques estan ajudant a difondre la cultura a totes les capes de la societat de manera gratuïta i lliure.

Les biblioteques són un espai en què aquells que no tenen les possibilitats d'accedir a recursos poden

trobar-los -perquè és evident que no tothom té les mateixes possibilitats ni parteix dels mateixos punts de sortida-: haurien de convertir-se en centres anivelladors de diferències socials per tal de garantir al màxim igualtat d'oportunitats. És evident que això no és només tasca de les biblioteques, hi ha molts altres agents socials i culturals que treballen en el mateix sentit. Per tant, la col·laboració entre tots aquests agents es fa cada dia més necessària.

Voldríem destacar alguns punts que es fa necessari recordar respecte a la funció de les biblioteques públiques. El manifest fa esment de l'aparició dels nous suports dins les biblioteques: els magatzems de llibres de fa cinquanta anys pretenen ser ara espais d'accés a tot un ventall d'informacions en formats ben diferents, sense oblidar encara, evidentment, el suport

paper com a transmissor de cultura i coneixement: cds, vídeos, dvds, cd-roms, la informació electrònica a través d'Internet -queda encara pendent parlar del llibre electrònic que, almenys fins al moment present, encara no ha enlairat el vol com s'esperava quan va aparèixer ja fa més de deu anys-. Aquests canvis en la societat han d'estar reflectits també a les biblioteques, que com a mínim han de córrer paral·leles a aquests canvis. La cultura és erudició però no és només erudició, i aquesta és una idea que els col·lectius professionals fa anys que han assumit. És per això també que el manifest posa de relleu que "el fons ha de reflectir les tendències actuals i l'evolució de la societat, com també la memòria de l'esforç i la imaginació de la humanitat". I aquesta voluntat de reflectir la societat implica tots els suports documentals: no es tracta tampoc d'acumular fons únicament

El fons ha de reflectir les tendències actuals i l'evolució de la societat, com també la memòria de l'esforç i la imaginació de la humanitat.

...per a adults... (Foto: E. Llorca)

... i per a la convivència de tots. (Foto: E. Llorca)

Els fons i els serveis no haurien d'estar sotmesos a cap forma de censura ideològica, política o religiosa, ni tampoc a pressions comercials.

del que està de moda, evidentment, sinó de trobar l'equilibri entre productes que a la llarga tindran un pes específic com a font de coneixement i d'altres que tindran una vida de consum cultural molt més passatgera. Tancar-se en una de les dues vies seria del tot constrenyidor i parcial en aquesta voluntat de ser un mirall del món que ens envolta.

Un altre aspecte particularment fonamental és el fet que el manifest posa de relleu que cal garantir el paper democràtic, plural i obert de les biblioteques. I això suposa també, de manera inherent al desenvolupament de les seves funcions, el rebuig cap a la censura, ja que "els fons i els serveis no haurien d'estar sotmesos a cap forma de censura ideològica, política o religiosa, ni tampoc a pressions comercials": res no pot ser censurable, encara que no sigui del nostre gust, mentre no atempti a la legalitat o als principis fonamentals dels drets humans de les persones. Trobar un espai per a tothom, ni que sigui un petit espai, mantenint aquest equilibri que abans esmentàvem, és una tasca que cal no oblidar mai dins un servei públic d'aquestes característiques; en aquest sentit, el codi deontològic dels professionals de la informació avala aquesta missió¹.

La Unesco va tenir molt clar des del primer moment

que aquest document només tindrà sentit si els governs nacionals i locals i els professionals de la comunitat bibliotecària es comprometen a desenvolupar-lo, i creuen en els seus beneficis socials; és per això que mai no està de més recordar les paraules que clouen el manifest: "Amb aquest Manifest s'insta els qui prenen decisions a escala nacional i local i la comunitat bibliotecària, en general, que apliquin els principis que s'hi expressen"².

DAVID HERNÁNDEZ

Biblioteca Pública

Bibliografia:

Manifest de la Unesco de la Biblioteca Pública [en línia]. <<http://cultura.gencat.net/biblio/textos.htm>> [consulta: 15.10.2003]

NIEGAARD, Hellen. "Manifest de la Unesco de la Biblioteca Pública 1994: introducció" dins *Item. Revista de Biblioteconomia i Documentació*, 1995, núm. 16, p. 77-87.

Serveis informatius per als usuaris de la informació: directrius per als bibliotecaris-documentalistes. Barcelona: Diputació de Barcelona. Xarxa de Biblioteques Populares, 1991.

¹. El codi deontològic dels bibliotecaris i documentalistes es troba recollit dins: *Serveis informatius per als usuaris de la informació: directrius per als bibliotecaris-documentalistes*. Barcelona: Diputació de Barcelona. Xarxa de Biblioteques Populares, 1991.

². Podeu consultar el manifest a través de la plana web de la Generalitat: *Manifest de la Unesco de la Biblioteca Pública* [en línia] <<http://cultura.gencat.net/biblio/textos.htm>> [consulta: 15.10.2003]. O també a través de l'enllaç directe a: *Manifest de la Unesco de la Biblioteca Pública* [en línia] <<http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/catal.pdf>> [consulta: 15.10.2003]. En qualsevol dels dos casos, necessitareu tenir el programa Acrobat Reader, disponible gratuïtament a: <<http://www.adobe.es>>.

NOTÍCIES

DE LA BIBLIOTECA

La Carta de la Pau a les biblioteques

“**D**esenvolupem la pau a Catalunya” és el nom de la campanya que des de fa uns anys està recorrent les comarques catalanes. L'objectiu de la campanya és difondre el *missatge de la pau* i promoure'n la construcció, mitjançant activitats per a adults i infants, per a la qual cosa s'elabora material pedagògic i didàctic per a treballar a les escoles. Seguint aquesta línia, les biblioteques catalanes estan acollint l'exposició “Per afavorir la pau...”, una de les maneres de donar a conèixer el text de la *Carta de la Pau dirigida a l'ONU*, i la seva versió adaptada per a nens i nenes, coneguda com *Missatge de la Pau*.

Aquest projecte ve promogut per l'associació *Carta de la Pau*, que pretén difondre aquest document entre la població catalana. El seu origen es troba en la iniciativa nascuda a Barcelona l'any 1993 en el si de dues entitats culturals catalanes -Universitat Albertiana Interdisciplinària i Àmbit d'Investigació i Difusió Maria Corral-. L'objectiu del document és que es difongui entre el major nombre de persones possible; alhora, la campanya de promoció de la pau recull signatures que es lliuren regularment a les Nacions Unides. Donat que la *Carta* compta des del primer moment amb el suport de la Unesco,

en aquests moments ja s'està difonent en més de vuitanta països.

El passat octubre l'exposició “Per afavorir la pau...” ha estat recorrent les biblioteques del Baix Empordà: Calonge, la Bisbal, Palamós, Platja d'Aro, Palafrugell i, també, Sant Feliu de Guíxols. L'exposició compta amb dotze cartells de gran format en què s'explica, punt per punt, el contingut de la *Carta*, amb una part del text dirigida als infants i una altra, als adults. L'exposició va acompanyada de tríptics amb el text de l'exposició i també d'unes butlletes per a adherir-se de manera personal i totalment gratuïta als principis esmentats en la *Carta*. Al mateix temps, la biblioteca ha dissenyat una guia de lectura que recull llibres i pel·lícules relacionades amb el tema, adreçades a infants i adults. Trobareu la guia en format paper a la biblioteca i també en altres dependències municipals.

Amb motiu d'aquesta activitat a Sant Feliu també es va dur a terme, al casal APITE- Centre Cívic de Tueda, la xerrada “El diàleg intergeneracional, un camí vers la pau”, el dimecres 5 de novembre, a càrrec de Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull.

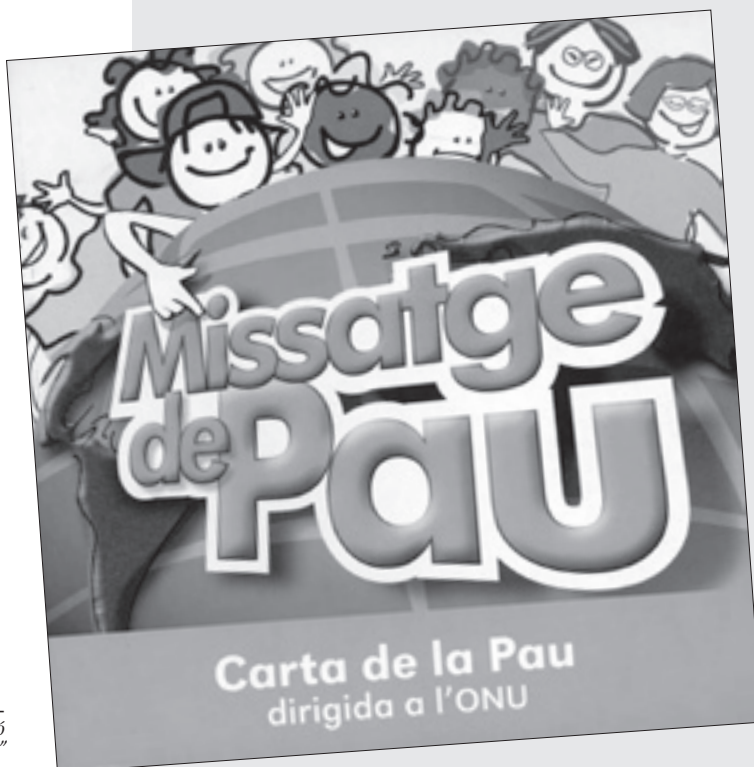
Si voleu consultar la *Carta de la Pau* i adherir-vos-hi, només heu d'emplenar un formulari amb les vostres dades personals. Podeu fer-ho a: www.cartadelapau.org (tro-

bareu el text en català i castellà).

També podeu venir a la biblioteca i emportar-vos un tríptic de la *Carta* i signar la butlleta d'adhesió.

Si esteu interessats a rebre més informació, a més d'adreçar-vos a la plana web, podeu contactar amb:

Secretaria General de la Carta de la Pau
c/Modolell, 41 1r
08021 Barcelona
Tel./Fax 93 414 59 36
Correu e.: secretaria@cartadelpau.org

Portada del fulletó *Missatge de la Pau*, de l'exposició “Per afavorir la pau...”

El Mapa de la Lectura Pública

La Generalitat de Catalunya, en resolució CLT/2142/2003 del dia 7 de juliol, va aprovar el definitiu Mapa de Lectura Pública. L'objectiu del Mapa és recollir les necessitats de lectura pública i el tipus de servei que cada població necessita. A partir del paràmetre de població es defineix el tipus de servei que necessita el municipi i els mínims que ha de complir: metres quadrats de la instal·lació, número de volums, el personal mínim necessari, la quantitat setmanal d'hores d'obertura al públic o el tipus de biblioteca que ha de ser -central, comarcal, local, filial o bibliobús-. Aquest Mapa reflecteix les necessitats dels municipis de més de 5.000 habitants, però fa excepcions amb les capitals de comarca que no arriben a aquest nombre de població -en el cas del Baix Empordà, la biblioteca comarcal haurà d'estar ubicada a la Bisbal-

Pel que fa a la Biblioteca de Sant Feliu de Guíxols, el Mapa de Lectura Pública li atorga la categoria de local, per la qual cosa necessita un mínim de 850 metres quadrats -actualment la biblioteca de Sant Feliu té uns 950 metres quadrats-. Quant a personal, el Mapa estableix per a aquest tipus de biblioteca la necessitat d'un conserge, tres auxiliars i dos bibliotecaris; a la nostra ciutat, la biblioteca compta amb tot el personal exigut, excepte el segon bibliotecari. El Mapa determina que hi ha d'haver dos documents per habitant, per tant, ens adjudica uns 38.000 documents segons el nombre total de població de la Sant Feliu; en aquests moments, la biblioteca disposa d'uns 25.000 documents que van augmentant dia a dia -inclosos llibres, vídeos, DVDs, CDs, CD-ROMS-; donat que el dèficit de fons és francament important, la Diputació de Girona ofereix cada any -i fins el 2009- una subvenció de més de 31.000 per pal·liar aquesta situació. Per últim, el Mapa marca que la biblioteca hauria d'obrir 35 hores setmanals, i, ara per ara, obre 34 hores. És important recordar que el que estableix aquesta normativa són els mínims que tot equipament d'aquesta categoria hauria d'oferir, però és evident que, un cop assolits, seria desitjable continuar invertint en el creixement del servei. Per tant, tot i que encara no arribem a alguns d'aquests mínims

marcats, podem afirmar que la Biblioteca de Sant Feliu va ben encaminada per a complir els requisits del Mapa de Lectura Pública de Catalunya.

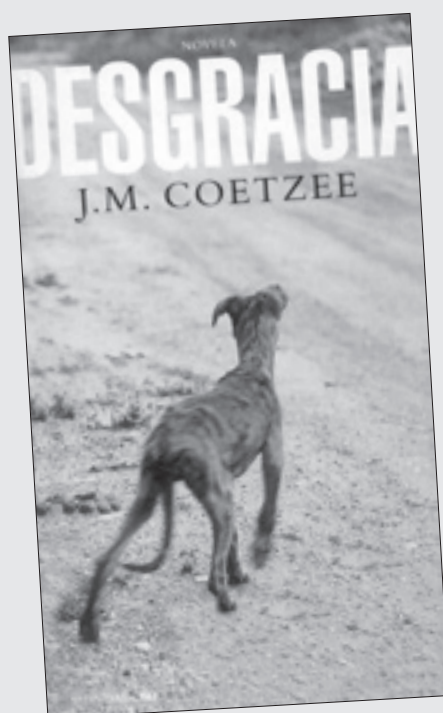
El Mapa es pot consultar a través de la web de la Generalitat: <<http://cultura.gencat.net/biblio/docs/MAPA.pdf>>. També es pot trobar un informe del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya a la pàgina www.cobdc.org/09jornades/7es/forum2.pdf.

També podeu consultar aquest document demanant-lo al personal de la biblioteca.

Nobel de literatura

Amb motiu de l'atorgament del premi Nobel de Literatura a J.M. Coetzee, la biblioteca ha elaborat una guia de lectura en què es ressenyen les obres que podeu trobar d'aquest autor sud-africà a la Biblioteca de Sant Feliu i a les biblioteques de les rodalies.

A Sant Feliu trobareu els següents títols: *Desgràcia*, *Foe*, *L'edat de ferro*. Altres obres com ara *Esperant els bàrbars*, *Les vides dels animals*, *Infància o Joventut*, us les podem portar d'altres biblioteques a través del servei de préstec interbibliotecari.

DARRERES DONACIONS

AL LA BIBLIOTECA

Josep Closas Redonnet,
octubre 2003

Donació de novel·les en català, castellà i anglès, i de llibres sobre ceràmica, mineralogia, història, ciència i tècnica.

Josep M. Colomer,
octubre 2003

Donació de novel·les en català i castellà, llibres d'informàtica, assaigs d'història i política, fons antic, col·leccions de vídeos documentals -*National Geographic*, *Muy Interesante*, *El Cosmos*- i de vídeos d'aprenentatge d'anglès -*Speak up*-.

Portada del llibre *Desgràcia*, del darrer Nobel de Literatura, J.M. Coetzee.

NOVETATS EDITORIALS

DE LA BIBLIOTECA

Us presentem algunes de les darreres novetats; en trobareu més a la biblioteca. (El codi que apareix després del títol del llibre indica la localització de l'obra a la biblioteca).

Novel·la

- Andreu BUENAFUENTE. *Què t'anava a dir* (Nhu Bue)
 Assumpció CANTALOZELLA i MAS. *El falcó del comte* (Nh Can)
 Pep COLL. *El rei de la Val d'Aran i altres llegendes* (N Col)
 Mercè FORADADA. *Velles amb v de vida* (N For)
 Anna GAVALDA. *L'estimava* (N Gav)
 John GRISHAM. *El rey de los pleitos* (Nn Gri)
 Donna LEON. *Contactes a les altes esferes* (Nn Leo)
El llit sota la tomba. Antologia de la narrativa de vampirs de Goethe a Scott Fitzgerald, 1797-1927 (Nf A Lli)
 Rosa MONTERO. *La loca de la casa* (N Mon)
 Lluís MUNTADA. *Canvi d'agulles* (N Mun)
 Francesc PUIGPELAT. *Roger de Flor, el Lleó de Constantinoble* (Nh Pui)
 Ruth RENDELL. *Obsesión* (Nn Ren)
 Xavier ROIG. *Entre l'Espanya i la paret on és la sortida per a una societat civil que vol i pot progressar?* (Nhu Roi)
 Toni SALA. *Goril·la blanc: memòries d'en Floquet de Neu* (N Sal)
 José Carlos SOMOZA. *La dama número trece* (Nn Som)
 Andrés TRAPIELLO. *Los amigos del crimen perfecto* (Nn Tra)
 J. R. R. TOLKIEN. *Contes inacabats de Númenor i la Terra Mitjana* (Nf Tol)

Poesia

- Carles FAGES DE CLIMENT. *Tots els sonets* (P Fag)
 Jordi SANSANEDAS. *Com una tornada, sí* (P Sar)

Natura i medi ambient

- L'agenda 21: recursos energètics* [DVD i CD-ROM] (574 Sos)
L'estat del món, 2003: informe del Worldwatch Institute sobre el progrés cap a una societat sostenible (574 Est)
Signes vitals 2003: les tendències que configuren el nostre futur (574 Sig)

Història i patrimoni

- Àngels BERNAL. *La documentació catalana a Salamanca: l'estat de la qüestió, 1936-2003* (02 Ber)
 Jonathan M BLOOM. *Islam: mil años de ciencia y poder* (95 Blo)
 Josep CRUANYES. *Els papers de Salamanca: l'explotació del patrimoni documental de Catalunya, 1938-1939* (946.7 CON Cru)
L'exili català del 1936-1939: un balanç (946.7 Exi)
 Josep M. FIGUERES i ARTIGAS. *Història contemporània de Catalunya* (946.7 CON Fig)
Historia de España: siglos XVI y XVII. La España de los Austrias (946 MOD His)
 Ignacio IGLESIAS. *Experiencias de la revolución española: el POUM, Trotski y la intervención soviética* (947 CON Igl)
 Daniel SERRA. *La guerra cotidiana: testimonis d'una ciutat en guerra. Barcelona 1936-1939* (30 Ser)

Llibres de Sant Feliu i el Baix Empordà

- Atles literari de les terres de Girona: segles XIX i XX* (849 (09) Atl)
Estudis del Baix Empordà (CL 061.1 IEB)
 Esther GONZÁLEZ. *Sant Feliu de Guíxols* (CL 77 San)
 Juli Garreta i Arboix. *1875-1925* (CL 78 Gar)
 Jordi PUIG i Vicenç PAGÈS. *Baix Empordà* (CL 91 Pui)
 A. Miguel SOLANA SOLANA. *La gent de Palafrugell: població i migració del segle XV al segle XX* (CL 91 EMB Sol)
 Jordi SUNYER i CAPELLA. *Blaugrana, vermell, verd i carbassa. El futbol a Sant Feliu de Guíxols, 1985-1999* (CL 796.33 Sun)

DIRECTORI

SERVEI D'EDUCACIÓ

C/ PENITÈNCIA, 10 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. i FAX: **972 82 08 10**
E-MAIL: educacio@guixols.net
HORARI: DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 10 A 13 h.
(També a hores convingudes)

SERVEI D'ARXIU

CRA. DE GIRONA, 45-47 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. **972 32 25 93** FAX. **972 32 73 39**
E-MAIL: arxiu@guixols.net
HORARI: DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 9 A 14 h.,
DIMARTS I DIJOUS, DE 17 A 19 h.
(Dissabtes a convenir)

BIBLIOTECA PÚBLICA

C/ SURÍS, 28-34 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. **972 32 40 57** FAX. **972 32 73 39**
E-MAIL: biblioteca@guixols.net
HORARIS: DIMARTS, DIJOUS, DIVENDRES I DISSABTES, DE 10 A 13,30 h.,
DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 17 A 21,00 h.

MUSEU D'HISTÒRIA

C/ ABADIA, s/n (Monestir) 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. **972 82 15 75** FAX. **972 82 15 74**
E-MAIL: museuhistoria@guixols.net
HORARIS: DISSABTES, D'11 A 14 h. I DE 16 A 19 h.,
DIUMENGES I FESTIUS, D'11 A 14 h.

L'ARJAU

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA

NOVEMBRE 2003

Ajuntament de
Sant Feliu de Guíxols

Diputació de Girona